

Piispan haastattelu:
Kasvun historiaa s. 8-9

Eutanasia:
Kuolemme kaikki s. 10

Stella Mariksen
uusi emäntä s. 16

**Paavin saarna
Laupeuden
riemuvuoden
päätyessä s. 6**

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 12 • 9.12.2016

*Siunattua
joulua!*

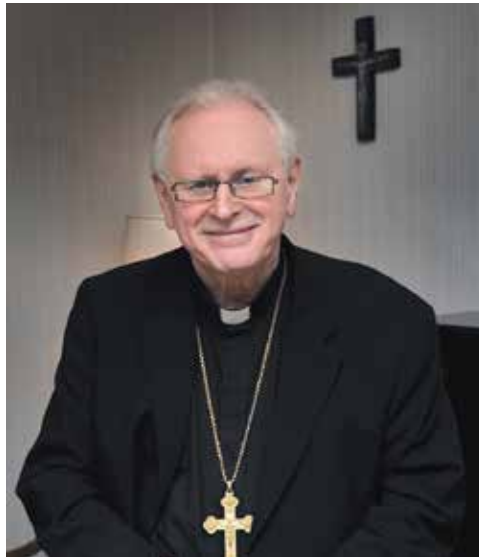
Uutisia • Oremus • Artikkeleita • Nuorille • På svenska • In English • Ohjelmat

Paimenelta

Piispan joulutervehdys hiippakuntalaisille 2016

Betlehemin syntymäkirkon ovi on kovin matala. Kertoman mukaan oviaukko oli rakennettu siksi niin ahtaaksi ja matalaksi, ettei kukaan voisi ratsastaa sisään ja siten häväistä pyhäkköä. Miten asia lieneekin, jokaisen sisääntulijan on kumarruttava, jotta pääsisi sisälle kirkkoon, joka perimätiedon mukaan on rakennettu Jeesuksen syntymäpaikan päälle. Kirkon alapuolella onkin Jeesuksen syntymäluola, jonne laskeudutaan kapeita portaita pitkin. Tässä luolassakin on kumarruttava, jos haluaa katsella koristeltua seimen paikkaa, jota pyhiinvaeltajat kunnioittavasti suutelevat. Joululaulut tässä paikassa, joka kutsuu viipymään, tuntuvat erityisen koskettavilta.

Mikä joulussa liikuttaa meitä niin kovin? Eikö se ole Jumala pienessä lapsessa, jonka edessä meidän on kumarruttava syvään, Jumalan Poika? Tässä on käsittämätön salaisuus, joka kuitenkin evankeliumin valossa uskon, toivon ja rakkauden kautta voi avautua meille. Kaik-

kivaltiaan Jumalan Poika on syntynyt rikkinäiseen maailmaan hauraaksi, avuttomaksi ihmiseksi, kuin huutomeriksi Jumalan rakkaudesta

kaikkia ihmisiä kohtaan.

Tästä Jeesus-lapsesta näen itsenikin ikään kuin peilikuvana. En tietenkään ole Jeesuksen tavoin Jumalan Poika — Pyhän Kolminaisuuden persoona. Olen kuitenkin kaikessa ihmellisessä heikkoudessani, tämän maailman vaihtelevaisuuden keskellä ja kuolevaisuudessa Jumalan rakastama ja pelastettu lapsi, samoin kuin kaikki ne ihmiset, jotka ottavat Jeesuksen vastaan.

Ymmärtäisinpä tämän vielä selvemmin: että he kaikki ovat veljiäni ja sisariani Isässä Jumalassa Kristuksen kautta. Itse asiassa luomijärjestyksen mukaan veljiäni ja sisariani ovat maailman kaikki ihmiset.

Rauhaa kaikille ja siunattua joulua!

+ Teemu Sippo SCJ
Helsingin piispa

Biskopens julkhälsning till stiftet 2016

Dörren till födelsekyrkan i Betlehem är väldigt låg. Det sägs att dörröppningen gjordes så trång och låg med avsikt, så att ingen skulle kunna rida in i helgedomen och skända den. Hur det än är med orsaken så är det så att besökare måste böja sig för att träda in i kyrkan som har byggts där traditionen berättar att Jesus föddes. Under kyrkan finns Jesu födelsegrotta. Dit tar man sig längs en smal trappa. I grottan får man också lova att buga om man vill se den dekorerade plats där krubban stod och som pilgrimer vördnadsfullt kysser. Jag har upplevt att man vill dröja kvar i födelsekyrkan och att julsånger är speciellt berörande där.

Vad är det som berör oss i julen? Är det inte att Gud finns i ett litet barn, Guds Son, som vi bugar oss djupt för. Det är ett ofattbart mysterium, som ändå i ljuset av evangeliet kan öppna sig för oss genom tro, hopp och kärlek. Den allsmåktige Gudens Son har fötts i vår trasiga värld som en sårbar och hjälplös människa, som ett utropstecken som signalerar Guds kärlek till alla människor.

I Jesusbarnet ser jag också mig själv som i en spegelbild. Jag är naturligtvis inte som Jesus Guds Son, en person i den Heliga Treenigheten. Men i all min mänskliga svaghet, i all den ombytthet som präglar vår värld, och i min död-

lighet är jag ett barn som Gud älskar och har frälst, precis som han har frälst alla människor som tar emot Jesus Kristus.

Jag önskar att jag kunde förstå det ännu bättre: att alla de människorna är mina bröder och systrar i Gud Fadern genom Kristus. I själva verket är alla människor i hela världen mina bröder och systrar i Guds skapelse.

Jag önskar alla fred, frid och en välsignad jul!

+ Teemu Sippo SCJ
Biskop av Helsingfors

The Bishop's Christmas Greeting to the Diocese 2016

The door to the Church of the Nativity in Bethlehem is very low. Legend has it that the opening was made so narrow and low to prevent anyone from riding into the church and desecrating it. Whether that is true or not, each person must now bow his head to enter the church that tradition tells us has been built at the site of the Nativity. Beneath the church there is the Grotto, the cave in which Jesus was born, which is reached through a narrow staircase. In the Grotto too, you must bend down if you wish to see the decorated place of the Manger, respectfully kissed by pilgrims. It is a holy site that calls you to linger and one in which Christ-

mas carols sound particularly poignant.

What is it about Christmas that touches us so deeply? Surely it is seeing God in the small child, the Son of God who calls us to bow down to him? The incarnation is an incomprehensible mystery, but one which we can grasp in the light of the Gospel, through Faith, Hope and Charity. The Son of God Almighty has been born into this broken world, a frail and helpless human child, like an exclamation point expressing God's love for all mankind.

In the child Jesus I can also see myself in a sort of mirror image. Obviously, I am not, like Jesus, the Son of God – a person of the Holy Trin-

ity. But I am, in all my human weakness, in the flux of this world and in my mortality, a child that God loves; a child that God has redeemed, as he has redeemed everybody who receives Jesus.

I wish I could understand it more fully: that all Christians are my brothers and sisters in God the Father through Christ. In fact, through creation all people throughout the world are my brothers and sisters.

Wishing you all peace and a blessed Christmas!

+ Teemu Sippo S.C.J.
Bishop of Helsinki

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2016
79. vuosikerta

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaporrtti

2017 nro	dl	ilmestyy
1	2.1.	13.1.
2	30.1.	10.2.
3	27.2.	10.3.
4	3.4.	14.4.
5	1.5.	12.5.
6+7	29.5.	9.6.
8	31.7.	11.8.
9	28.8.	8.9.
10	2.10.	13.10.
11	30.10.	10.11.
12	27.11.	8.12.

Toimitus ja tilaukset

Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Redaktion och prenumeration

Katolsk informationstjänst
Sankt Henriksplatsen 1 B
00140 Helsingfors

Puhelin/Telefon 09-6129470

Katolisella tiedotuskeskuksella ei enää ole fax-numeroa. Katolsk informationstjänst har inget fax-nummer längre. The Catholic Information Centre has no fax number any more.

Pankkiyhteys/Bankförbindelse:

(IBAN) FI98 8000 1901 2425 53
(BIC) DABAFIHH.

Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Vuonna 2016 vuosikerran hinta 39 e, ulkomaille 44 e. / Ut kommer med 12 nummer årligen. 2016: prenumeration 39 e, till utlandet 44 e.

Paino / tryck:
I-print Oy, Seinäjoki

Internet

katolinen.fi > fides
fides@katolinen.fi

Osoitteenmuutokset
ja ilmoitukset /
Addressförändringar
och annonser
info@katolinen.fi

Sisällys

- 2 Piispan joulutervehdys
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Uskonnonopetuskurssin päätöstilaisuus katedraalissa
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Laupeuden riemuvuoden päätös:
Paavin saarna Kristuksen, kaikkeuden
Kuninkaan juhlapyhän messussa
- 7 Riemuvuosi päättyi,
mutta laupeus ei pääty
- 8 Piispa Teemu Sippo SCJ kirkon vaiheista
itsenäisessä Suomessa – Kasvun historiaa
- 10 Ylilääkäri Mikaela Luthman eutanasiasta
– Kuolemme kaikki
- 11 En ny högklassig bok av
professor Serafim Seppälä
- 12 Fader Anders Hamberg,
stiftets ända svenskspråkiga präst
- 13 Trondheimin uusi katedraali vihittiin
- 14 Rukouksen apostolaatti 2017
- 15 Epifanian siunaus
- 16 Stella Mariksen uusi emäntä
- 17 Caritas: keräys ja kuulumisia
- 18 Perinnönjakoa
- 19 Autuas Marie-Eugène Grialou OCD
- 19 Riemuvuosi päättyi – laupeus jäi
- 20 Tapaaminen Jeesuksen kanssa
- 21 Ilmoituksia
- 22 Seurakunnat ja ohjelmat
- 24 Jouluterveisiä isä Fransilta

Kannen kuva: Gerard van Honthorst, "Adorazione del Bambino", 1620, Uffizin galleria, Firenze.

Uutisia ja ajankohtaista

Vihkimys ja nimityksiä

Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ vihki Redemptoris Mater -seminaarissa opiskelleen **Edwin Gonzalez Fernandezin** diakoniksi Nasaretin pyhän perheen seurakunnassa Oulussa lauantaina 19.11. ja nimitti hänet toimimaan diakonina samassa seurakunnassa samasta päivästä alkaen toistaiseksi. Diakoni Edwin on syntynyt Costa Ricassa vuonna 1986.

Hiippakuntaan on saatu myös uusia pappeja. Turun Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakuntaan on tullut filippiiniläinen isä **Jose Patro Gierin SCJ**. Piispa on antanut hänelle assistentti-nimityksen 12.11.2016 alkaen toistaiseksi. Hänen päätehtävänsä on suomen kielen opiskelu ja seurakunnan filippiiniläisten pastoraalinen hoito. Hän on syntynyt vuonna 1984 ja hänet on vihitty papiksi vuonna 2014.

Myös Opus Dein papistoon on saatu vahvistus, kun personaaliprelatuurin Suomen ja Viron aluevikaarin toimipaikka on muuttanut Suomeen. Aluevikaarina toimii isä **Mauricio (Mau-**

ri) Bravo. Hän on syntynyt vuonna 1965 ja hänet on vihitty papiksi vuonna 2001. Myös opintonsa päättänyt, viime keväänä papiksi vihitty isä Oskari Juurikkala palaa Suomeen joulukuussa.

KATT

Laupeuden riemuvuosi: Roomassa yli 21 miljoonaa pyhiinvaeltajaa

Paavillisen uuden evankelioimisen edistämisen neuvoston puheenjohtajan, arkkipiispa Rino Fisichellan antamien tietojen mukaan mukaan kaikkiaan 21.292.926 pyhiinvaeltajaa osallistui laupeuden riemuvuoden viettoihin Roomassa. Määrästä on pyritty sulkemaan pois esimerkiksi Pietarinkirkkoon tutustuvat turistit. Pyhiinvaeltajia oli 156 maasta.

Koska pyhää vuotta vietettiin ensimmäistä kertaa yleismaailmallisesti ja kaikissa hiippakunnissa joko katedraalissa tai muussa pyhäkösä oli "laupeuden ovi", arvioidaan, että vahvasti katolisissa maissa yli 80 % ja koko maailman katolilaisista noin 56-62 % (noin 700-850 miljoonaa uskovaa) kävi sisään riemuvuoden ovesta hiippakunnissaan. Kun mukaan lasketaan vielä pyhäköt ja suuret pyhiinvaelluspaikat, koko maail-

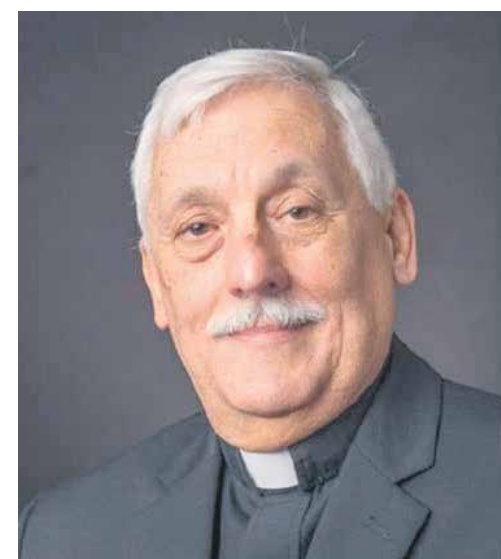
massa arviolta 900-950 miljoonaa uskovaa kulki pyhän oven kautta.

KATT/VIS

Jesuiittojen uusi yleisesimies

Jesuiitat valitsivat lokakuussa 2016 uudeksi yleisesimieheksen venezuelalaisen isä Arturo Sosan SJ. Vuonna 1948 syntynyt Sosa on ensimmäinen Latinalaisesta Amerikasta kotoisin oleva jesuiittajärjestön johtaja. Sosa kävi 5-vuotiaasta 18-vuotiaaksi asti jesuiittojen koulua (Colegio San Ignacio, Caracas), joka teki häneen suuren vaikutuksen; siellä "hän koki, mikä suuri merkitys elämällä on, kun antaa itsensä toisille". Hänellä ei koskaan ollut epäilyksiä jesuiittakutsuuksestaan. Hän halusi tehdä jotakin auttaakseen maataan, ja jesuiitat olivat hänen mielestään paras paikka sitä varten.

Hänet lähetettiin työskentelemään Centro Gumillassa, avustuskeskuksessa, joka auttoi pieniä yhteismaatiloja, ja teologian opintoja varten Roomaan ja viimeiseksi vuodeksi Venezuelaan. Hän mm. työskenteli seurakunnassa, opetti nuoria opiskelijoita, suoritti tohtorintutkimon ja toimi Centro Gumillan johtajana. Vuonna 1996 hänet nimitettiin jesuiittojen provinsiaaliksi. Hän oli Universidad de Fronteran yliopiston rehtori Tachirassa lähellä Kolumbian rajaa; siellä hän

toteutti projekteja, jotka yhdistivät ihmisiä kummaltakin puolelta rajaa. "Fe y Alegría" ("usko ja ilo), verkosto, joka tarjoaa koulutusmahdollisuuksia köyhille 21 maassa, on hänelle tärkeä.

KATT/www.jesuits.org

Uskonnonopetuskurssin päätöstilaisuus katedraalissa

Katekeettinen keskus on Saksan katolilaisten Bonifatiuswerkin ja Aachenin hiippakunnan tuella järjestänyt vuoden 2016 aikana uskonnonopetuskurssin halukkaille katolilaisille.

Kurssilla on käsitelty perusteologiaa sekä sitä, miten asiat saadaan opettettua lapsille ja nuorille heidän kehitystasoaan vastaavalla tavalla. Kurssi on alkanut keväällä 2016 ja sen opettajana on toiminut Petra Bungarten (kuvassa toinen vasemmalta). Materiaalien valmistelussa suuri rooli on ollut myös Maria Cremersillä Aachenin hiippakunnan Katekeettisesta instituutista; hän osallistui myös päätösjuhlallisuuksiin.

Piispa Teemu Sippo SCJ jakoi sunnuntaina 27.11.2016 päätöstitulokset ja opetusvaltuutukset kurssin opiskelijoille. He olivat Maria Hellström, Janina Juuti, Katarzyna Kasierska-Szura, Vera La Mela, Ari Lautamäki, Marketta Pylväskangas, Liisa Söderholm, Marjatta Tarkoma, Mily Vázquez Harkivi ja Mervi Yaghmour.

Kurssi on ensimmäinen laatuaan, mutta jo vuoden 2017 aikana näitä kursseja on tulossa lisää Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa ja mahdollisesti myös Kuopiossa. Osallistuminen kurssille ei edellytä opetustehtäviä, vaan sopii myös hyvin esimerkiksi asiasta kiinnostuneille vanhemmille. Halukkaita pyydetään olemaan yhteydessä Katekeettiseen keskuksen katekeesi@katolinen.fi.

Kokemuksia kurssilta

Janina Juuti:

Löysin tiedon katekeettakurssista Fideksestä. Ilmoittauduin saman tien. Olin jo jonkun aikaa miettinyt, että haluaisin oppia lisää opettamisesta ja tuntea paremmin katolisen kirkon opetusta.

Kurssi on ollut aivan mahtava. Meillä on todella mukava ryhmä ja hyvä henki. Olen saanut oppia uusia ja innovatiivisia tapoja opettaa, joilla tehdä oppisisältöä mielenkiintoiseksi, eläväksi ja lähelle oppijaa.

Vertaistuki, ideoiden vaihto ja toisten kokemuksista oppiminen ovat olleet myös suureksi avuksi.

Vera La Mela:

Koulutuksen parasta antia ovat olleet ryhmätyöt sekä oppitunnit, joiden aikana olemme saaneet konkreettisia esimerkkejä tuntien suunnittelusta ja toteutuksesta. Myös katekeesiopetuksen sisältöä käsittelevät istunnot ovat olleet hyödyllisiä, kun niitä on käsitelty tulevaa opetusta silmällä pitäen. Kurssitovereihin tutustuminen on ollut antoisaa ja se mahdollistaa yhteydenpidon ja yhteistyön tulevien katekeesiopettajien kesken. Petra on kokenut ja asiantunteva kouluttaja ja hän on jaksanut kärsivällisesti vastata kysymyksiimme ja antaa havainnollistavia esimerkkejä. Kaiken kaikkiaan koulutus on ollut innostava ja rikastuttava kokemus, jota suosittelun lämpimästi kaikille lasten ja nuorten katekeesista kiinnostuneille.

Miten kerron uskosta lapsille?

Kurssi opettajille, katekeetoille ja vanhemmille

Kurssi sisältää teologista pohjatietoa ja tapoja, joilla uskonnon opettaminen voidaan tehdä eläväksi lapsen kehitystason edellyttämällä tavalla. Kurssi kestää normaalisti kolme viikonloppua, jolloin lauantaina on 7 h opetusta ja sunnuntaina messun jälkeen vielä 3 h. Helsingissä tarjolla on myös tiistai-iltaisin järjestettävä kurssi, jossa on yhdeksän 2,5 h mittaista tapaamista klo 18 – 20:30. Kurssin opettajana toimii Petra Bungarten Saksan katolilaisten Bonifatiuswerkista ja hän opettaa englanniksi.

Kurssiin kuuluu myös itsenäisiä tehtäviä kurssitapaamisten välillä.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset kurssille Katekeettiseen keskuksen, puh. 050 544 0871, katekeesi@katolinen.fi

Vuoden 2017 kurssien aikataulu:

Helsinki, Katekeettinen keskus, Kuusitie 6: 11.-12.2., 20.-21.5. ja 7.-8.10.

Iltakurssi: 24.1., 14.2., 14.3., 25.4., 16.5., 13.6., 12.9., 10.10., 14.11.

Tampere, Pyhän ristin seurakunta: 18.-19.2., 22.-23.4., 9.-10.9.

Turku, Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta: 28.-29.1., 29.-30.4., 16.-17.9.

Oulu, Nasaretin pyhän perheen seurakunta: 11.-12.3., 10.-11.6., 14.-15.10.

Kuopio, Pyhän Joosefin seurakunta 18.-19.3., 13.-14.5., 11.-12.11

Maria Hellström:

Kurssi on ollut hyvin suunniteltu ja mielenkiintoinen. Se antaa hyvän pedagogisen ymmärryksen siitä, miten eri ikäisiä lapsia opetetaan. Keskustelut sessioiden aikana ovat olleet todella hyviä, ja ne antavat laa-

How to talk about the faith to children?

Course for teachers, catechists and parents

The course consists of theological background and of ways to make religious education alive in a way that fits the child's development. The course will normally last three weekends when there is 7 h of study on Saturday and 3 more hours on Sunday after Mass. In Helsinki, a Tuesday evening course is also available with nine 2.5-hour meetings at 6 to 8:30 p.m. The course teacher is Petra Bungarten from the Bonifatiuswerk of German Catholics. She will teach in English.

The course also includes some individual work between the meetings.

Additional information and registrations for the courses to the Catechetical Centre, tel. 050 544 0871, katekeesi@katolinen.fi

Course schedule for 2017:

Helsinki, Catechetical Centre, Kuusitie 6: February 11th-12th, May 20th-21st, and October 7th-8th

Evening course: January 24th, February 14th, March 14th, April 25th, May 16th, June 13th, September 12th, October 10th, November 14th.

Tampere, Holy Cross parish: February 18th-19th, April 22nd-23rd, September 9th-10th

Turku, St Bridget and Blessed Hemming parish: January 28th-29th, April 29th-30th, September 16th-17th

Oulu, Holy Family of Nazareth parish: March 11th-12th, June 10th-11th, October 14th-15th

Kuopio, St Joseph parish: March 18th-19th, May 13th-14th, November 11th-12th

jan ymmärryksen siitä, miten Raamattua voidaan ymmärtää. Olen oppinut lukemaan ja tulkitsemaan Raamattua paljon entistä syvällisemmin.

Katekeettinen keskus/KATT

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkollamme ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. / *Hiippakunnan talousneuvosto*

Kom ihåg stiftet i ert testamente

Antalet katoliker i stiftet har mångdubblats och församlingarna har blivit allt mer internationella under de senaste åren. Detta är givetvis en rikedom, men också en betydande finansiell kostnad. Stiftet redovisar ett ekonomiskt underskott. Vi ber er alla att be för stiftet, men också att helt konkret ekonomiskt stöda stiftet. I motsats till våra folkkyrkor har vi inte rätt att insamlas kyrkoskatt. Ett utmärkt sätt att stöda stiftet är att beakta det då man uppgör sitt testamente. / *Stiftets ekonomiråd*

Remember the Diocese in your will

The number of Catholics in our parishes has grown significantly. We are a very multinational Diocese. This is a great richness, but it also implies significant costs. Our Diocese operates at an annual financial loss. We ask everybody to pray for the diocese, but also to support it financially. We do not have the privilege of collecting a church tax, as the Lutheran and Orthodox churches have. A very good way of supporting the Diocese is to remember it in your last will and testament. / *The Finance Committee of the Diocese*

Sunnuntait juhlapyhät

8.12. torstai, AUTUAAN NEITSYT MARIAN PERISYNNITÖN SIKIÄMINEN, juhlapyhä
1L 1. Moos. 3:9-15, 20
Ps. 98:1, 2-3ab, 3cd-4. - 1a
2L Ef. 1:3-6, 11-12
Ev. Luuk. 1:26-38

11.12. adventin 3. sunnuntai – gaudete (III)
1L Jes. 35:1-6a, 10
Ps. 146:6c-7, 8-9a, 9bc-10. - Jes. 35:4
2L Jaak. 5:7-10
Ev. Matt. 11:2-11

18.12. adventin 4. sunnuntai (IV)
1L Jes. 7:10-14
Ps. 24:1-2, 3-4ab, 5-6. - 7c, 10c
2L Room. 1:1-7
Ev. Matt. 1:18-24

HERRAN SYNTYMÄ – JOULU, JUHLAPYHÄ, VELVOITTAVA

Tänään ja huomenna kaikissa messuissa polvistutaan Credon sanojen "Et incarnatus est... homo factus est" kohdalla, lausuttaessa yhdelle polvelle, lauletaessa kahdelle polvelle.

24.12. lauantai, illalla, JOULUAATON ILTAMESSU
1L Jes. 62:1-5
Ps. 89:4-5, 16-17, 27+29. - 2a
2L Ap.t. 13:16-17, 22-25
Ev. Matt. 1:1-25 tai Ev. Matt. 1:18-25

25.12. sunnuntai, JOULUYÖN MESSU
1L Jes. 9:1-3, 5-6
Ps. 96:1-2a, 2b-3, 11-13a, 13. - vrt. Luuk. 2:11
2L Tit. 2:11-14
Ev. Luuk. 2:1-14

25.12. sunnuntai, JOULUAAMUN MESSU
1L Jes. 62:11-12
Ps. 97:1+6, 11-12. - 11
2L Tit. 3:4-7
Ev. Luuk. 2:15-20

25.12. sunnuntai, joulupäivän messu
1L Jes. 52:7-10
Ps. 98:1, 2-3b, 3cd-4, 5-6. - 3cd
2L Hepr. 1:1-6
Ev. Joh. 1:1-18 tai Ev. Joh. 1:1-5, 9-14

1.1. (1. joulun jälkeinen sunnuntai) PYHÄN JUMALANSYNNYTTÄJÄN MARIAN JUHLAPÄIVÄ, juhlapyhä, velvoittava (II)
1L 4. Moos. 6:22-27
Ps. 67:2-3, 5, 6+8. - 2a
2L Gal. 4:4-7
Ev. Luuk. 2:16-21

6.1. perjantai, HERRAN ILMESTYMINEN – LOPPIAINEN, juhlapyhä, velvoittava
1L Jes. 60:1-6
Ps. 72:1-2, 7-8, 10-11, 12-13. - 11
2L Ef. 3:2-3a, 5-6
Ev. Matt. 2:1-12

8.1. (toinen joulun jälkeinen sunnuntai) HERRAN KASTE, juhla (III)
1L Jes. 42:1-4, 6-7
Ps. 29:1-2, 3ac-4, 3b+9b-10. - 11b
2L Ap.t. 10:34-38
Ev. Matt. 3:13-17

15.1. kirkkovuoden 2. sunnuntai (II)
1L Jes. 49:3, 5-6
Ps. 40:2+4ab, 7-8a, 8b-9, 10. - 8a+9a
2L 1. Kor. 1:1-3
Ev. Joh. 1:29-34

Piispan kalenteri

11.12.	Messu Karmeliittaluostarissa klo 9.30
12.12.	Rakkauden lähetyssisarten kappelin ja luostarin siunaaminen Oulussa
14.12.	Messu Karmeliittaluostarissa klo 10
18.12.	Ruotsinkielisten nuorten vahvistus katedraalissa
20.12.	Apostolisen nuntiuksen arkkipiispa Henryk Józef Nowackin läksiäislounas Djursholmissa
21.12.	Messu Karmeliittaluostarissa klo 10
24.12.	Jouluyön messu katedraalissa klo 24
25.12.	Joulupäivän messu Pyhän Marian kirkossa klo 12
6.1.	Loppiaisensa messu katedraalissa klo 11

Radio & TV

YLE TV1 – Lauantaina 24.12.2016 klo 23.00

Jouluyön messu Pietarinkirkosta: Paavi Franciscus viettää perinteisen Jouluyön pyhän messun Pietarinkirkosta Roomasta. Selostajat Kaarina Koho ja Elina Suolahti. Tuotanto Italian televisio.

YLE TV1 – Sunnuntaina 25.12.2016 klo 13.00

Paavin joulutervehdys: Paavi Franciscuksen perinteinen joulutervehdys ja "Urbi et Orbi" -siunaus Pietarinkirkon aukiolta Roomasta. Selostus: Kaarina Koho ja Elina Suolahti. Tuotanto Italian televisio.

Rukous

Rukouksen apostolaatti

Joulukuun 2016 rukouksen apostolaatin palsta

Otempora, o mores (oi aikoja, oi tapoja). Lapsisotilaita, itsemurhia, jatkuvia sotia. Joskus me kysymme: "Miten on mahdollista uskoa hyvään Jumalaan, kun maailmassa on niin paljon paha?" Ihmiset itse ovat keksineet kaikki nämä rikokset.

Oikeastaan meidän pitäisi kysyä: "Onko mahdollista herkkien ja järkevien ihmisten elää tämän kaltaisessa maailmassa ilman Jumalaa?"

On todella vaikeaa elää ilman uskoa Jumalaan, mutta minkä tähden Jumala ei ole luonut niin täydellistä maailmaa, että siinä ei millekään pahalle ole mitään asiaa? Katolisen kirkon katekismus vastaa näin: "Se, että Jumala sallii fyysisen ja moraalisen pahan, on salaisuus, joka saa valoa hänen Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa. Kristus kuoli ja nousi kuolleista voittaakseen pahan. Usko antaa meille varmuuden, ettei Jumala sallisi pahaa, ellei hän tavalla, jonka käsitämme täydellisesti vasta ikuisessa elämässä, saisi jopa pahastakin aikaan hyvää." (KKK 324)

Millaisia vastauksia sinulla on? Meistä jokaisessa vallitsee sisäinen sota. Miksi me teemme sitä paha, mitä emme tahdo (Room. 7:19)? Joutuuko se siitä, että ihminen on täysin syntinen ja hänen luonteensa on täysin korruptoitunut? Ei suinkaan. Me olemme vaikeasti loukkaantuneita heikkouksiemme tähden, mutta Jumalan avulla me pystymme tekemään hyvää. Jos me ihmiset Jumalan armon avulla voimme voittaa sisäisen taistelun, ihmiskunta voi voittaa maailmassa vallitsevan sodan. Kysymys kuuluukin: kuka haluaa taistella? Meillä katolilaisilla ei ole atomipommeja, mutta meillä on sakramentit; meillä ei ole armeijaa, mutta me voimme rukoilla ja paastota maailman puolesta.

Jumala, valaise laupiaasti meidän sydämemme, jotta iloiten saisimme kokea sinun olevan läsnä ja vaikuttavan meissä. Aamen.

isä Stanislaw Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Joulukuu

- Että lapsisotilaiden skandaali loppuisi kaikkialla maailmassa.
- Että Euroopan kansat löytäisivät uudelleen evankeliumin kauneuden, hyvyyden ja totuuden, sillä se tuo elämään ilon ja toivon.

December

- Att skandalen med barnsoldater upphör i hela världen.
- Att Europas folk återupptäcker skönheten, godheten och sanningen i Evangeliet, vilket skänker liv, glädje och hopp.

Tammikuu – Lähetystyö

- Rukoilkaamme kaikkien kristittyjen puolesta, jotta he Herran opetukselle uskollisina pyrkisivät rukouksen ja veljellisen rakkauden avulla palauttamaan täyden kirkollisen yhteyden ja vastaisivat yhdessä ihmiskunnan haasteisiin.

Januari – Evangelisationen

- Att alla kristna ska förbli trogna Herrens undervisning och genom bön och barmhärtighet arbeta för att återupprätta kyrkans fulla gemenskap, så att de kristna tillsammans kan möta de utmaningar som mänskligheten står inför.

Laupeuden riemuvuoden päätös

Paavin saarna Kristuksen, kaikkeuden kuninkaan juhlapyhän messussa

Pietarinkirkon aukiolla 20. marraskuuta 2016

Herramme Jeesuksen Kristuksen, kaikkeuden kuninkaan juhlapyhä kruunaa liturgisen vuoden ja tämän laupeuden pyhän vuoden. Evankeliumi esittää Jeesuksen kuninkuuden hänen pelastustyönsä huipentuessa, ja tekee sen yllättävällä tavalla. "Messias, Jumalan valittu, kuningas" (Luuk. 23:35, 37) näyttäytyy vailla valtaa ja kunniaa: hän on ristillä, jossa hän näyttää pikemminkin voitettuna kuin voittajalta. Hänen kuninkuutensa on paradoksaalista: hänen valtaistumensa on risti; hänen kruununsa on orjantappuroista; hänellä ei ole valttikkaa, vaan hänen käteensä ojennetaan ruokokeppi; hänellä ei ole ylellisiä pukuja, vaan häneltä riistetään vaatteet; hänellä ei ole sormuksia, vaan naulojen lävistämät kädet; hänellä ei ole aarretta, vaan hänet myytiin 30 hopearahasta.

Jeesuksen kuninkuus ei todellakaan ole tästä maailmasta (vrt. Joh. 18:36); mutta juuri siinä, kuten apostoli Paavali sanoo toisessa lukukappaleessa, löydämme lunastuksen ja anteeksiannon (vrt. Kol. 1:13-14). Hänen valtakuntansa suuruus ei ole valtaa maailman mukaan, vaan Jumalan rakkautta, rakkautta, joka kykenee saavuttamaan ja parantamaan kaiken. Tämän rakkauden vuoksi Kristus alensi itsensä, asui keskellä inhimillistä kurjuuttamme, koki häpeällisimmän tilamme: epäoikeudenmukaisuuden, kavalluksen, hylkäämisen; hän koki kuoleman, haudan, tuonelan. Tällä tavalla kuninkaamme meni maan ääriin saakka syleilläkseen ja pelastaakseen jokaisen elävän olennon. Hän ei tuominnut tai edes voittanut meitä, ei koskaan loukannut vapauttamme, vaan avasi tiensä nöyrällä rakkaudella, joka antaa anteeksi kaiken, kaikessa toivoo ja kestää kaiken (vrt. 1. Kor. 13:7). Vain tämä rakkaus on voittanut ja jatkuvasti voittaa suuret vihollisemme: synti, kuolema, pelko.

Tänään, rakkaat veljet ja sisaret, julistamme tätä ainutlaatuista voittoa, jonka kautta Jeesuksesta tuli aikojen kuningas, historian Herra: yksin rakkauden kaikkivaltiuuden kautta, rakkauden, joka on Jumalan luonto, itse Jumalan elämä, ja joka ei koskaan katoa (vrt. 1. Kor. 13:8). Iloitemme toisten kanssa, kuinka kaunis on se, että kuninkaamme on Jeesus: hänen rakkauden herruutensa muuttaa synnin armoksi, kuoleman ylösnousemuksiksi, pelon luottamukseksi.

Kuvat SIR

Ei juuri hyödyttäisi uskoa, että Jeesus on kaikkeuden kuningas ja historian keskus, antamatta hänen tulla oman elämämme Herraksi: se kaikki on turhaa, ellemmme ota häntä vastaan henkilökohtaisesti ja ellemmme ota vastaan myös hänen tapaansa hallita. Tässä meitä auttavat päivän evankeliumissa esiintyvät henkilöt. Jeesuksen ohella siinä näyttäytyvät kolme ryhmää tai hahmoa: kansa, joka katselee, ristin lähellä olevat ja Jeesuksen vierellä ristiinnaulittu pahantekijä.

Ensiksi kansa: evankeliumi sanoo, että se "seisoi katselemassa" (Luuk. 23:35): kukaan ei sano sanaakaan, kukaan ei lähesty. Kansa pysyy kaukana katsellen, mitä tapahtuu. Sama kansa, joka tarvitessaan jotakin tungeksi Jeesuksen ympärillä, ottaa nyt etäisyyttä. Elämäntilanteiden tai toteutumattomien odotus-temme edessä meilläkin voi olla kiusaus ottaa etäisyyttä Jeesuksen kuninkuuteen, olla hyväksymättä täysin hänen nöyrän rakkautensa skandaalia, joka järkyttää ja häiritsee meitä. Mieluummin katselem-

me ikkunasta, etäältä, kuin lähestymme. Mutta pyhä kansa, jolla on Jeesus kuninkaanaan, on kutsuttu seuraamaan hänen konkreettisen rakkauden tietään, kysymään kukin joka päivä: "Mitä rakkaus pyytää minulta, mihin se minua innoittaa? Minkä vastauksen annan Jeesukselle elämälläni?"

Toiseen ryhmään kuuluu eri henkilöitä: hallitusmiehet, sotilaat ja pahantekijä. He kaikki pilkkaavat Jeesusta. He provosoivat häntä sanoen: "pelastakoon itsensä!" (vrt. Luuk. 23:35, 37, 39). Tämä on pahempi kiusaus kuin kansan kiusaus edellä. Tässä he kiusaavat Jeesusta, kuten paholainen evankeliumin alussa (vrt. Luuk. 4:1-13), jotta hän luopuisi hallitsemasta Jumalan tavalla ja toimisi maailman logiikan mukaan: tulisi alas ristiltä ja löisi vastustajansa! Jos hän on Jumala, osoittakoon voimansa ja ylemmyytensä! Tämä kiusaus on suora hyökkäys rakkautta vastaan: "pelasta itsesi" (j. 37, 39); ei toisia, vaan itsesi. Vallitkoon oma minä voimallaan, kunniallaan ja menestyksellään. Se on kauhein kiusaus,

evankeliumin ensimmäinen ja viimeinen. Mutta tämän hyökkäyksen edessä, joka kohdistuu juuri hänen olemukseensa, Jeesus ei puhu, ei reagoi. Hän ei puolustaudu, ei yritä vakuuttaa, ei puolustele kuninkuuttaan. Hän jatkuvasti rakastaa, antaa anteeksi, elää koettelemuksen hetken Isän tahdon mukaan varmana siitä, että rakkaus kantaa hedelmää.

Ottaaksemme vastaan Jeesuksen kuninkuuden meidät kutsutaan taistelemaan tätä kiusausta vastaan, kiinnittämään katsemme ristiinnaulittuun tullaksemme yhä uskollisemmiksi häntä kohtaan. Mutta kuinka monta kertaa sen sijaan meidänkin keskuudessamme on etsitty maailman tarjoamia mukavia varmuuksia? Kuinka monta kertaa meillä on ollut kiusaus tulla alas ristiltä? Vallan ja menestyksen vetovoima on näyttänyt helpolta ja nopealta tieltä evankeliumin levittämiseen, unohtaen kiireessä sen, kuinka Jumalan valtakunta toimii. Tämä laupeuden vuosi on kutsunut meitä löytämään uudelleen keskuksen, palaamaan olennaiseen. Tämä laupeuden aika

Pyhä isä

kutsuu meitä katsomaan kuninkaamme todellisia kasvoja, kuten ne loistavat pääsiäisenä, ja löytämään uudelleen kirkon nuoret ja kauniit kasvot, jotka säteilevät kirkon ollessa vastaanottava, vapaa, uskollinen, köyhä keinoissa ja rikas rakkaudessa, missionaarinen. Tuodessaan meidät evankeliumin sydämeen laupeus kehottaa meitä myös hylkäämään tavat ja tottumukset, jotka voivat estää Jumalan valtakunnan palvelemista; löytämään suuntamme ainoastaan Jeesuksen pysyvistä ja nöyrästä kuninkuudesta eikä mukautumisesta kunkin aikakauden vaihtuviin kuninkuuksiin ja muuttuviin valtoihin.

Evankeliumissa näyttäytyy Jeesusta lähempänä vielä yksi hahmo, pahantekijä, joka rukoilee häntä sanoen: "Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi" (j. 42). Tämä ihminen, yksinkertaisesti katsomalla Jeesusta, uskoi hänen valtakuntaansa. Hän ei sulkeutunut itseensä, vaan virheineen, synteineen ja vaikeuksineen kääntyi Jeesuksen puoleen. Hän pyysi tulla muistetuksi ja koki Jumalan laupeuden: "Jo tänään olet minun kansani paratiisissa" (j. 43). Heti kun annamme Jumalalle mahdollisuuden, hän muistaa meitä. Hän on valmis pyyhkimään synnit pois täysin ja ikuisesti, koska hänen muistinsa, toisin kuin meidän, ei rekisteröi tehtyä paha ja pidä aina kirjaa kärsityistä vääryyksistä. Jumala ei muista syntiä, vaan meitä, jokaista meistä, rakkaita lapsiaan. Ja hän uskoo, että on aina mahdollista aloittaa uudestaan, nousta ylös.

Pyytäkäämme mekin tällaisen avoimen ja elävän muistin lahjaa. Pyytäkäämme armoa olla koskaan sulkematta sovituksen ja anteeksiannon ovea, kykyä ylittää paha ja erimielisyydet avaten kaikki mahdolliset tiet toivoon. Niin kuin Jumala uskoo meihin äärettömästi enemmän kuin ansaitsisimme, niin meidätkin kutsutaan juurruttamaan toivoa ja antamaan mahdollisuus toisille. Vaikka pyhä ovi sulkeutuukin, meille pysyy aina avoinna todellinen laupeuden ovi, joka on Kristuksen sydän. Ylösnousseen lävistetystä kyljestä virtaavat aikojen loppuun saakka laupeus, lohdutus ja toivo.

Lukemattomat pyhiinvaltajat ovat kulkeneet pyhän oven kautta ja kaukana päivän uutisten metelistä he ovat maistaneet Herran suurta hyvyttä. Kiitämme tästä ja muistamme, että olemme saaneet laupeuden ollaksemme laupiaita, tullaaksemme laupeuden välineiksi. Jatkakaamme tällä tiellämme yhdessä. Meitä saatetaan Neitsyt Maria. Hänkin oli ristin juurella; hän synnytti meidät siellä hellänä kirkon äitinä, joka tahtoo koota kaikki viittansa suojaan. Ristin juurella hän näki katuvan ryövärin saavan anteeksiannon ja otti Jeesuksen opetuslapsen pojakseen. Hän on laupeuden äiti, jonka huomaa uskomme itsemme: yksikään tilanteemme, yksikään rukouksemme ei hänen laupiaiden silmiensä eteen tuotuna jää vaille vastausta.

Franciscus

Riemuvuosi päättyi, mutta laupeus ei pääty

Laupeuden riemuvuosi päättyi sunnuntaina 20.11.2016, Kristuksen, kaikkeuden Kuninkaan juhlapyhänä. Juhlallisen päätösmessun aikana paavi Franciscus sulki Pietarinkirkon pyhän oven. Sunnuntain angelusrukouksen jälkeen paavi allekirjoitti apostolisen kirjeensä *Misericordia et misera* ("Laupeus ja kurja"), ja kopio kirjeestä luovutettiin symbolisesti joillekin ihmisille, jotka edustivat koko Jumalan kansaa (joukossa piispoja, pappeja, sisaria, perheitä, sairaita...). Maanantaina 23.11.2016 julkistettu kirje käsittelee päättyneitä riemuvuotta, sen sisällön tärkeyttä kirkon elämässä, ja sitä, millä tavoin paavi Franciscus tahtoo laupeuden vuoden edelleen "jatkuvan". Apostolinen kirje löytyy kokonaan suomennettuna katalin.fi-sivulta; seuraavassa on tiivistetynä sen pääkohtia.

Kirjeen nimi "*Misericordia et misera*" (laupeus ja kurja) viittaa pyhän Augustinuksen kuvaukseen Jeesuksen ja aviorikoksesta tavatun naisen kohtaamisesta (vrt. Joh. 8:1-11): "Paikalle jäivät vain kaksi: laupeus ja kurja." Paavi kirjoittaa: "Tuota evankeliumin kohtaa voi hyvästä syystä sanoa viettämämme pyhän vuoden ikoniksi. Se on ollut laupeudesta rikasta aikaa ja sitä on yhä edelleen vietettävä ja eletävä todeksi yhteisöissämme. Laupeus ei voi olla sivulause kirkon elämässä, vaan se on itse kirkon olemus ja tuo ilmi, käsin kosketeltavaksi evankeliumin syvällisen totuuden. Kaikki paljastuu laupeudessa; kaikki ratkeaa Isän armahtavassa rakkaudessa."

Aika katsoa eteenpäin: liturgia ja Jumalan sana

"Nyt tämän riemuvuoden päättyttyä on aika katsoa eteenpäin ja ymmärtää, kuinka voimme uskollisesti, iloiten ja innolla jatkaa Jumalan laupeuden rikkaiden kokemista."

Ensimmäisenä paavi Franciscus korostaa laupeutta kirkon liturgiassa: "Liturgiassa laupeutta ei vain toistuvasti pyydetä, vaan se myös todella vastaanotetaan ja eletään todeksi. Eukaristian vietossa alusta loppuun saakka laupeus toistuu useita kertoja rukoilevan seurakunnan ja Isän sydämen välisessä vuoropuhelussa, Isän, joka iloitsee antaessaan armahtavan rakkautensa... Jokainen eukaristian vion hetki viittaa Jumalan laupeuteen."

Paavi jatkaa: "Laupeus lahjoitetaan meille ylitsevuotavasti sakramentallisessa elämässä. Ei ole vailta merkitystä, että kirkko on tahtonut selvästi viitata laupeuteen kahden 'parantumi-

sen sakramenteiksi' kutsutun sakramentin kaavassa: parannuksen (ripin) ja sairaiden voitelun sakramenteissa. Synninpäästön kaava sanoo: 'Jumala, kaiken laupeuden Isä, sovitti maailman itsensä kanssa Poikansa kuoleman ja ylösnousemuksen kautta ja vuodatti Pyhän Hengen syntien anteeksi antamiseksi. Hän itse lahjoittakoon sinulle kirkkonsa palveluviran kautta anteeksiannon ja rauhan.' Sairaiden voitelun kaava taas sanoo: 'Tämän pyhän voitelun kautta auttakoon sinua Herran laupeus ja Pyhän Hengen armo.'

Paavi korostaa myös Jumalan sanan kuulemista ja kehottaa pappeja kiinnittämään huomiota saarnan valmistamiseen ja saarnaamiseen: "Se on sitä hedelmällisempää, mitä enemmän pappi itse on kokenut Herran armahtavaa hyvyttä. Sen varmuuden välittäminen, että Jumala rakastaa meitä, ei ole retorinen harjoitus vaan pappeuden uskottavuuden edellytys."

"Raamattu on suuri kertomus Jumalan laupeuden ihmeistä. Jokainen sivu on täynnä Isän rakkautta... Toivon sydämestäni, että Jumalan sanaa vietettäisiin, tunnettaisiin ja levitetäisiin yhä enemmän, jotta tuosta laupeuden lähteestä kumpuava rakkauden salaisuus ymmärrettäisiin paremmin... Jokaisen kristillisen yhteisön olisi hyvä yhtenä liturgisen vuoden sunnuntaina uudistaa sitoumuksensa Raamatun levittämiseen, tuntemiseen ja syvempään tutkimiseen: omistaa yksi sunnuntai kokonaan Jumalan sanalle ymmärtääkseen, mikä ehtymätön rikkaus sisältyy tähän Jumalan jatkuvaan vuoropuheluun kansansa kanssa."

Parannuksen sakramentti

Laupeuden vietto tapahtuu aivan erityisellä tavalla parannuksen sakramentissa. "Pappeja kehotan jälleen kerran valmistautumaan huolellisesti ripin palveluvirkaan; se on todellinen papillinen lähetystehtävä. Kiitän teitä palveluksestanne ja pyydän teitä olemaan vastaanottavia kaikkia kohtaan; todistajia isällisestä rakkaudesta, oli synty kuinka vakava tahansa; huolehtivia auttaessanne ripittäytyjiä miettimään tekemäänsä paha; selkeitä moraaliperiaatteita esittäessänne; käytettävissä saattaessanne uskovia katumuksen tiellä, kulkien kärsivällisesti heidän

rinnallaan; kaukokatseisia arvioidessanne jokaista yksittäistapausta; anteliaita jakaessanne Jumalan anteeksiannon. Niin kuin Jeesus päätti pysyä hiljaa pelastaakseen aviorikoksesta tavatun naisen kuolemantuomiolta, niin olkoon pappi jalosydäminen rippituolissa tietäen, että jokainen ripittäytyjä muistuttaa häntä hänen omasta tilanteestaankin: hän on syntinen, mutta laupeuden palvelija."

"Parannuksen sakramentin on jälleen löydettävä keskeinen paikkansa kristillisessä elämässä. Tämä vaatii pappeja asettamaan elämänsä 'sovituksen viran' (2. Kor. 5:18) palvelukseen niin, että keneltäkään vilpittömästi katuvalta ei estetä pääsyä Isän rakkauteen, joka odottaa hänen paluutaan, ja kaikille tarjotaan mahdollisuus kokea anteeksiannon vapauttava voima." Otollinen tilaisuus tähän voi paavin mukaan olla "24 tuntia Herralle" -aloitteen vietto paaston IV sunnuntain tienoilla.

Paavi Franciscus antoi myös tästä lähtien valtuuden kaikille papeille antaa absoluuttion abortin synnin tehneille; hän päätti siis tehdä pysyväksi valtuuden, jonka oli antanut laupeuden riemuvuoden ajaksi. (Tässä on kyse siitä, että abortista automaattisesti seuraavasta ekskommunikaatiosta vapauttaminen on kirkkolain mukaan kuulunut piispoille. Tosin useissa maissa, myös Suomessa, piispat ovat yleisesti antaneet papeille valtuuden vapauttaa ekskommunikaatiosta synninpäästön yhteydessä.) "Haluan kaikin voimin korostaa, että abortti on raskas synti, koska se lopettaa viattoman elämän. Yhtä voimallisesti minun on korostettava, että ei ole olemassa syntiä, jota Jumalan laupeus ei voisi saavuttaa ja pyyhkiä pois löytäessään katuvan sydämen, joka etsii sovituksia Isän kanssa. Jokainen pappi ohjatkoon, tukekoon ja lohduttakoon katuvia tällä erityisen sovituksen tiellä."

Murheellisten lohduttaminen

"Laupeudella on myös lohdutuksen kasvot. 'Lohduttakaa, lohduttakaa minun kansaan' (Jes. 40:1) on profetaan palava vetoisuus, joka kaikuu nykyäänkin, jotta toivon sana saavuttaisi kärsimystä ja tuskaa kokevat. Älkäämme koskaan antako riistää meiltä toivoa, joka tulee uskosta ylösnousseeseen Herraan. Usein meitä koetellaan ankarasti, mutta ei pidä koskaan heiketä varmuus siitä, että Herra rakastaa meitä. Hänen laupeutensa ilmenee myös läheisyydessä, kiintymyksessä ja tuessa, jota monet veljet ja sisaret voivat tarjota surun ja ahdingon päivinä. Kyynelten kuivaaminen on konkreettinen teko, joka murtaa yksinäisyyden kierteen, johon usein olemme sulkeutuneet."

"Me kaikki tarvitsemme lohdutusta, koska kukaan ei ole immuuni kärsimykselle, tuskalle ja ymmärtämättömyydelle. Millaista tuskaa voikaan aiheuttaa kateudesta, mustasukkaisuudesta ja vihasta johtuva kaunainen sana! Millaista kärsimystä aiheuttaakaan kokemus petämisestä, väkivallasta ja hylkäämisestä; millaista katkeruutta rakkaitten ihmisten kuolema! Jumala ei kuitenkaan koskaan

Jatkuu seuraavalla sivulla

Artikkeleita

ole kaukana ihmisistä, jotka kokevat näitä tragedioita. Rohkaiseva sana, ymmärtävä syli, rakastava syleily, rukous, joka vahvistaa... ne kaikki ovat ilmauksia Jumalan läheisyydestä veljien ja sisarten tarjoaman lohdutuksen kautta.”

”Aikanamme, jonka monien kriisien joukossa on myös perheen kriisi, on tärkeää tuoda lohduttavan voiman sana perheillemme. Avioliiton lahja on suuri kutsumus, johon puolisoiden on Kristuksen armon avulla vastattava anteliaalla, uskollisella ja kärsivällisellä rakkaudella. Perheen kauneus pysyy muuttumattomana kaikista ongelmista ja vaihtoehdoista ehdotuksista huolimatta: ’Rakkaiden ilo, jota eletään todeksi perheissä, on myös kirkon ilo.’ Elämän matkan, joka johtaa miehen ja naisen kohtaamaan toisensa, rakastamaan toisiaan ja lupaamaan Jumalan edessä ikuista uskollisuutta, keskeyttää usein kärsimys, pettäminen ja yksinäisyys. Iloon lasten lahjasta liittyy huoli heidän kasvustaan ja kasvatuksestaan, tulevaisuudesta, joka on elämisen arvoinen.”

”Riemuvuosi päättyy ja pyhä ovi suljetaan. Mutta sydämessämme laupeuden ovi pysyy aina avoinna. Olemme oppineet, että Jumala kumartuu puoleemme (vrt. Hoos. 11:4), jotta mekin voisimme jäljitellä häntä kumartamalla veljiemme ja sisartemme puoleen. Monet kaipaavat paluuta Isän kotiin, joka odottaa heidän tuloaan; tätä kaipausta ovat herättäneet myös vilpittömät ja anteliaat Jumalan hellyyden todistajat. Pyhä ovi, jonka kautta kuljimme tänä riemuvuonna, on saattanut meidät rakkauden tielle, jota meidät kutsutaan kulkemaan joka päivä uskollisesti ja iloiten. Se on laupeuden tie, jolla kohdata monia veljiä ja sisaria, jotka ojentavat kätensä tartuttavaksi kulkeakseen yhdessä.”

Uudet kasvat perinteisille laupeudentöille

”Maailma synnyttää jatkuvasti uusia hengellisen ja aineellisen köyhyyden muotoja, jotka hyökkäävät ihmisten arvokkuutta vastaan. Siksi kirkon on aina oltava valppaana ja valmiina tunnistamaan uusia laupeudentöitä ja toteuttamaan niitä anteliaasti ja innolla... Siksi meitä kutsutaan antamaan uudet kasvat perinteisille laupeudentöille.”

”Ajatelkaamme esimerkiksi yhtä ruumiillista laupeudentyötä: alastomien vaatettamista (vrt. Matt. 25:36, 38, 43, 44). Se muistuttaa meitä alkuaikojen Eedenin puutarhassa, kun Adam ja Eeva huomasivat olevansa alasti ja kuullessaan Herran lähestyvän häpesivät ja piiloutuivat (vrt. 1. Moos. 3:7-8). Tiedämme, että Herra rankaisi heitä, mutta kuitenkin hän ’teki Adamille ja hänen vaimolleen nahasta vaatteet ja puki heidät niihin’ (1. Moos. 3:21). Häpeä voitetaan ja arvokkuus palautetaan. Katsokaamme myös Jeesusta Golgatalla. Jumalan Poika on ristillä alaston; sotilaat ottivat hänen vaatteensa ja heittivät niistä arpaa (vrt. Joh. 19:23-24); hänellä ei ole enää mitään. Ristillä käy äärimmäiseen saakka ilmi se, kuinka Jeesus jakaa niiden osan, jotka ovat menettäneet arvokkuutensa, koska heiltä on riistetty välttämättöminkin. Niin kuin kirkko on kutsuttu olemaan

’Kristuksen vaate’ pukeakseen Herransa, niin kirkon on myös työskenneltävä ollakseen solidaarinen maailman alastomia kohtaan, jotta he saisivat takaisin arvokkuuden, joka heiltä on riistetty.”

”Laupeudentyöt koskettavat ihmisen koko elämää. Siksi voimme synnyttää todellisen kulttuurivallankumouksen juuri lähtien yksinkertaisista teoista, jotka saavuttavat ruumiin ja hengen eli ihmisten elämän. Tämän tehtävän kristillinen yhteisö voi tehdä omakseen tietoisena siitä, että Herran sana kutsuu aina luopumaan välinpitämättömyydestä ja individualis-

mista, joihin on kiusaus sulkeutua eläkkeeseen mukavaa, ongelmatonta elämää... Ei pidä koskaan unohtaa sanoja, joilla apostoli Paavali kertoi kohtaamisestaan Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen kanssa kääntymyksensä jälkeen, korostaen lähestytävänsä ja koko kristillisen elämän olennaista puolta: ’Heidän köyhyyden meidän vain tuli muistaa, ja niin minä olen ahkerasti tehnytkin’ (Gal. 2:10). Emme voi unohtaa köyhiä: se on enemmän kuin koskaan ajankohtainen kutsu, joka velvoittaa, koska sen selvä lähtökohta on evankeliumi.”

Maailman köyhien päivä

”Päätin, että vielä yhtenä konkreettisena merkkinä tästä pyhästä vuodesta koko kirkossa tulee viettää tavallisen ajan 33. sunnuntaina Maailman köyhien päivää. Niin valmistaudutaan arvokkaammin Herramme Jeesuksen Kristuksen, kaikkeuden kuninkaan juhlapyhään; hän samaistui vähäisiin ja köyhiin ja tuomitsee meidät laupeudentekojen perusteella (vrt. Matt. 25:31-46). Tuo päivä auttaa yhteisöjä ja kaikkia kastettuja mietiskelymään köyhyyttä evankeliumin sydämessä ja myös sitä, että niin kauan kuin Lasarus lojuu porttiamme pielessä (vrt. Luuk. 16:19-21), ei voi olla oikeudenmukaisuutta eikä yhteiskuntarauhaa. Tuo päivä on myös aito uuden evankeliumin muoto (vrt. Matt. 11:5), joka voi uudistaa kirkon kasvat, kun se jatkuvasti pyrkii pastoraaliseen kääntymykseen ja todistamaan laupeudesta.”

Katri Tenhunen

Minkälaisia ovat olleet katolisen kirkon vaiheet kohta 100-vuotisen itsenäisen Suomen aikana? Joitakin ulottuvuuksia pohti Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ Fidekselle antamassaan haastattelussa marraskuun lopussa.

Maan itsenäistyminen vaikutti merkittävästi katolisen kirkon jäsenmäärään Suomessa. Venäjän armeijan sotilaat, myös katoliset, lähtivät pois, ja sitä myöten katolinen seurakuntaelämä hiljeni. Talous vaikeutui, koska side Mohilevin arkkihiippakuntaan käytännössä katkesi. Kalevi Vuorelan ansiokas historiateos *Finlandia Catholica* kertoo, että Henrikin ”seurakunta muuttui entistä kotimaisemmaksi ja länsimaihin päin suuntautuvaksi” (FC, s. 81). Tämä oli myös nuoren tasavallan etujen mukaista. Vatikaani suhtautui suojeasti Suomen itsenäisyyteen ja tunnusti sen ensimmäisenä valtiona maailmassa 2.3.1918. Piispa Teemu nostaa esiin mielenkiintoisen seikan: ”Venäjän armeija oli pitänyt huolta kaikkien uskontojen edustajista ajatellen, että armeijan yhtenäisyyden tähden että olisi tärkeää kotouttaa heidät kaikki mahdollisimman hyvin pitämällä huolta heidän uskonnollisista tarpeistaan.” Tästä voisi tänäkin päivänä ottaa monessa suhteessa mallia.

Onnistunutta kotouttamista

”Tässä oli muuten aikamoinen viisaus ajatellen vaikka nykyistä koulupolitiikkaa.” 1800-luvulla Suomikin rikastui siitä, että venäläisen sotaväen kanssa maahan tuli niin tataarien kuin juutalaistenkin yhteisö – ja katolilaisia. ”Ja täällä he edelleen ovat.”

”Sen sijaan nykyään on tendenssi rakentaa yhtenäiskulttuuria niin että pannaan esim. koulussa kaikki vain yhteen ajatellen, että sillä tavoin kotoutettaisiin ihmisiä. Näin asia ei toimi. Uskonto on niin syvä osa ihmisen identiteettiä, että se on huomioitava.”

Itsenäisyyden valintoja

Kun Suomi itsenäistyi, kysyttiin jossakin vaiheessa ilmeisesti myös katoliselta kirkolta, haluaisiko se jonkinlaisen valtiollisen aseman. Silloin, melko ymmärrettävästi, ajatus valtionkirkon statuksesta tuntui vieraalta ja ehkä pelottavaltakin. Parempi oli jättäytyä sen ulkopuolelle ja olla varmasti riippumaton piispojen nimityksissä ja muissa kirkon kannalta olennaisissa kysymyksissä. ”Nykyäänkin kirkon

yhteiskuntajärjestyksessä sanotaan, että kanoninen laki pysyy meillä aina voimassa.”

”Emme siis olleet valtiokirkko, ja siksi myös statuksemme on yhteiskunnassa ollut heikompi kuin evankelis-luterilaisella ja ortodoksisella kirkolla.”

Suhteiden katkettua Mohileviin keski pari vuotta, ennen kuin Vatikaanissa päätettiin Suomen apostolisen vikaarikunnan perustamisesta (8.6.1920). Helsingin ja Rooman välillä käytiin noina vuosina aktiivista keskustelua sekä valtiollisissa että kirkollisissa piireissä. Lopulta piispaksi ei tullut kotimainen pappi, isä Adolf Carling, vaan vuonna 1907 työnsä Suomessa aloittaneeseen Jeesuksen Pyhän Sydämen veljeskuntaan kuulunut hollantilainen isä Michael Buckx. Hänet nimitettiin Suomen apostoliseksi administraattoriksi 17.3.1921 ja piispanvihkimyksen hän sai 15.8.1923. Siitä päivästä alkaen Suomessa oli jälleen oma katolinen piispa, ensimmäistä kertaa sitten Arvid Kurjen.

Suomessa annettiin uskonnonvapauslaki marraskuussa 1922. Varsinaista konkordantia ei Pyhän istuimen ja Suomen tasavallan välillä yrityksistä huolimatta solmittu, mutta 14.11.1929 vikaarikunta merkittiin maassa toimivien uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin omine yhdyskuntajärjestyksineen.

Kasvun siemeniä

Itsenäisyyden alussa katolilaisia oli Suomessa vain satoja. Maahan oli jäänyt puolalaisia ja liettualaisia sukuja ja oli muitakin. ”Se oli silloin jo aika kansainvälinen joukko.” Helsingissä tietenkin, mutta kyllä heitä oli ympäri maata. Joidenkin sukujen jälkikasvua on vieläkin jäljellä, ”mutta toiset suvut ovat kokonaan hävinneet; on sellaisia katolilaisia, jotka ovat perustaneet perheen ja vähitellen luterilaistuneet yhteiskunnan enemmistön vaikutuksesta”.

Samaa ilmiötä on tietysti ollut nähtävissä myös ortodoksien piirissä. ”Aikaisemmin ehkä katolista kirkkoa kuitenkin jotenkin suvaittiin tai ainakin siedettiin, vaikka vastakkainasettelu kyllä olikin aikamoinen – jo venäläisellä ajalla.” Suomeen muuttanut de Godzinskyn perhe esimerkiksi oli joskus kertonut piispalle joutuneensa kahden ennakkoluulon kohteiksi: ”He tulivat Venäjältä ja olivat roomalaiskatolisia!”

Olennaista oli, että kirkko, pian oma hiippakunta, pääsi nyt vihdoin kasvamaan omana kokonaisuutenaan. ”Ennen meillä oli vain seurakuntia, kappeleita tai sotilaskirkkoja, jotka kuuluivat valtavaan, kaukaiseen Mohilevin arkkihiippakuntaan, mutta oma paikalliskirkko ei vielä ollut täällä.”

Pyhän Sydämen veljeskunnan piispoja

Jo vikaarikunnan ensimmäinen piispa, monsignore Buckx (Suomen apostolinen

Piispa Teemu Sippo SCJ kirkon vaiheista itsenäisessä Suomessa

Kasvun historiaa

vikaari 1923-1933), oli hollannista tullut Jeesuksen Pyhän Sydämen pappi, ja saman sääntökunnan jäsenet ovat siitä lähtien poikkeuksetta toimineet Suomen piispoina. Piispa Teemu on järjestyksessä jo viides. Välissä olivat hollantilaiset Guilielmus Cobben (1934-1955-1967) ja Paul Verschuren (1967-1998) sekä puolalainen Józef Wróbel (2001-2008).

“Saa nähdä, kuinka kauan tämä tapa vielä kestää. Tähän asti se on ollut luonnollista, koska koko tämän ajan hiippakunnassa toimivan papiston enemmistö on ollut Pyhän Sydämen pappeja.” Toki mukaan on mahtunut dominikaaneja omine varsinkin kulttuurisine tehtävineen mutta von Christiersonin ja Carlingin jälkeen hiippakuntapappeja on ollut vain vähän. Heistä on syytä mainita etenkin isä Robert de Caluwé, joka muistetaan ennen kaikkea Myllyjärven ekumeenisesta keskuksesta, ja isä Guy Barbier, joka keskittyi aiemmin paljon Viron katolilaisten auttamiseen.

Voinee sanoa, että veljeskunta ja hiippakunta ovat olleet hyvin lähellä toisiinsa. Mutta eivät ne ole sama asia: “Hiippakunta on paljon enemmän kuin pelkkä papisto. Toisaalta Pyhän Sydämen papit eivät ole painottaneet omaa karismaansa; he ovat tehneet työtä ikään kuin hiippakunnan papistona.” Toki heitä yhdisti oma veljeskuntansa, mutta heidän toimintansa seurakunnissa ei ollut leimalli-

sesti erilaista kuin tavallisen hiippakuntapapiston.

“Jos karismasta on jotakin tullut näkyviin, niin voi varmaankin sanoa, että Pyhän Sydämen papit ovat aina olleet vieraanvaraisia. He ovat kutsuneet, tarjonneet, antaneet, eivätkä toisaalta ole erityisesti halunneet itselleen mitään. He ovat ikään kuin antaneet kaiken hiippakunnalle.” Esimerkiksi isä Brügemann lahjoitti hiippakunnalle Pakilassa sijainneen talon, jossa myös Katolisen tiedotuskeskuksen toiminta sai alkunsa. “Papit myös etsivät seurakuntalaisia ja kävivät heidän luonaan, mikä oli silloin mahdollista, kun seurakuntalaisia oli niin vähän.” Paljon hyviä ystävyyssuhteita syntyi näinä vuosina seurakuntalaisten ja pappien välille.

Sisarten ja veljien merkitys

“On mainittava myös sisarkunnat.” Monesti merkitys on jäänyt vähemmälle huomiolle, mutta heidän toimintansa on silti ollut välttämätöntä ja tärkeitä. “Esimerkiksi ilman amerikkalaisia (kalleimman Veren) ja hollantilaisia (Pyhän Sydämen) sisaria olisi aika vaikea kuvitella tätä kirkkoa.”

Samoin piispa muistelee lämmöllä Pyhän Sydämen veljiä, jotka tekivät seurakunnissa tosi paljon työtä talonmies-urkuri-puutarhureina, autonkuljettajina ja

kaikkea mahdollista. He olivat omalla tavallaan aivan “uskottomia ihmisiä”.

Rakennuskausi

Piispa Cobbenin aika voidaan muistaa ainakin Marian, Turun ja Jyväskylän kirkkojen rakentamisesta ja siitä, että vuonna 1955 vikaarikunnasta tuli oma hiippakunta. Cobbenin aikana myös alkoi Vatikaanin II kirkolliskokous. “Se oli hiljaisen kasvun aikaa, jolloin kirkollinen elämä sai Suomessa vähitellen omat uomansa.”

Piispa Verschurenin kausi Cobbenin seuraajapiispana alkoi kesken Vatikaanin II kirkolliskokouksen. Sen myötä oikeastaan alkoi kirkon ekumeeninen toiminta. “Kyllä Cobbenilla ja Carlingilla oli jo kontakteja eri kirkkojen edustajiin, mutta pääsääntöisesti yksityisellä tasolla. Mutta nyt tapahtui merkittävä avautuminen toisia kirkkoja kohtaan.” Katolinen kirkko tuli esimerkiksi Suomen Ekumeenisen Neuvoston täysjäseneksi. “Myös meille tämä teki hyvää: meidän otettiin positiivisesti vastaan. Suhteet toisiin kirkkoihin muuttuivat luottamuksellisiksi ja läheisiksi.” Se oli kirkolliskokouksen vaikutusta, mutta kyllä siinä tarvittiin myös piispa Verschurenin erityistä intoa tarttua näihin kysymyksiin.

Verschurenin aikana kirkko kehittyi edelleen, ja vähitellen myös papiston

kokoonpano monipuolistui. “Hollantilaisten tilalle tuli puolalaisia pappeja, ja sitten tuli myös Opus Dein pappeja ja neokatekumenaalisen tien pappeja.” Ja kyllähän “papisto on nykyään aika lailla eri näköinen kuin vaikkapa 50 vuotta sitten. Ja nyt on myös useampia suomalais-syntyisiä pappeja! Yleensä on ollut aina vain kaksi, mutta nyt on viisi, enemmän kuin koskaan reformaation jälkeen.”

Papiston kansainvälisyys heijastelee hyvin hiippakuntamme moninaisuutta. “Tällä on ollut myös suuri merkitys kirkolliseen elämäämme; onhan nykyään yli puolet jäsenistöstämme kotoisin muualta kuin Suomesta.” Siitä lähtien, kun Vietnamin venepakolaiset tulivat Suomeen, on syntynyt myös kielen ja kulttuurin rajaamia pastoraalisia ryhmiä. On suuri joukko filippiiniläisiä, irakilaisia ja viimeisimpänä isona ryhmänä ovat myanmarilaiset. “Hiippakunnassa on myös liikkeitä ja voimakkaita maallikkoryhmiä, erityisesti neokatekumenaalit, jotka osaltaan muovaavat hiippakunnan elämää, liturgiaa ja hengellisyyttä. On myös Opus Dei, mutta sen vaikutus ei tule samalla tavalla esiin.”

Ykseyden tiellä

“Hiippakuntamme on pieni, siksi olisi aina hyvä katsoa, mikä meitä kaikkia yhdistää.” On aivan oikein, että eri kieliryhmät voivat välillä päästä omankieliseen messuun, saada opetusta ja osallistua sakramentteihin omalla kielellään, mutta pitää varoa, ettei tämä johda pirstaloitumiseen, niin kuin on jo tapahtunut esimerkiksi Ruotsissa tai Norjassa. Siellä nämä ryhmät ovat niin voimakkaita, että ne tavallaan vetäytyvät hiippakunnasta omaksi yhteisökseen.

“Kyllä hiippakunnassa pitää vallita tietty ykseys. Mielestäni se ilmenee erityisen kauniisti hiippakuntajuhlassa, jossa kaikista ryhmistä tullaan yhteiseen messuun.” Mutta sen pitää näkyä myös seurakunnissa. Onneksi “katolinen usko on sellainen, että se yhdistää voimakkaammin kuin nämä ulkoiset tekijät erottavat. Vaikkei ymmärtäisi kieltäkään täydellisesti, silti yhteys on messussa hyvin vahvasti läsnä. Kun pari vuotta sitten olin nuorisotapahtumassa Englantilaisessa koulussa myanmarilaisten ja muista maista tulleiden lasten kanssa, kysyin heiltä, millä kielellä haluatte, että puhun, suomeksi vai englanniksi. Kaikki vastasivat: Suomeksi!”

“Olen tavattoman iloinen siitä, että meillä on monimuotoinen, monikansallinen ja monikielinen kirkko. Kaikki ovat yhtä arvokkaita ja tärkeitä. Toivon, että kaikki voivat tuntea olevansa ‘kotona’ kirkossa.”

Teksti ja kuva Marko Tervaportti

An English translation of this interview will be published online in: www.katolinen.fi.

Ylilääkäri Mikaela Luthman eutanasiasta

Kuolemme kaikki

Yksi on varmaa, kuolemme kaikki. Näin isämme vastasi meille lapsille, kun kysyimme onko jokin elämässä varmaa. Kaikki tämän tietävät, mutta monet tukahduttavat tietoisuuden siitä.

Kuolema pelottaa. Monet tai ehkä jopa kaikki pelkäävät kuolemaa. Tuemme jättämään tämän usein niin ihanan, kauniin, jännittävän, joskus tylsän, ankean, näennäisesti, ehkä jopa sietämättömän elämän. Tätä emme halua!

Mitä tulee kuoleman jälkeen? Raukeaminen tyhjyyteen, suureen pimeyteen, pelottaa monia. Ehkä myös kuolemanjälkeinen elämä pelottaa. Mahdolliset kivut ennen kuolemaa ahdistavat ja herättävät pelkoa.

Näiden pelkojen valossa voidaan tarkastella taas herännyttä keskustelua kuolinavusta.

Keskustelu kuolinavusta käydään hyväntahtoisesti. Se siis käydään ottaen huomioon muut ihmiset. Näin tekevät sekä kannattajat että vastustajat. Eihän kukaan halua pahuuttaan pakottaa toista ihmistä kuolemaan kovissa kivuissa. Eikä kukaan halua pahantahtoisesti pakottaa lääkäriä riistämään elämää, kun hänet on koulutettu varjelemaan sitä. Molemmilla puolilla on pyrkimys kohti inhimillisyyttä ja vilpitöntä halua vähentää kärsimystä.

Kertomuksia vaikeasta kärsimyksestä ennen kuolemaa ei voida ohittaa. Ne pakottavat ajatteluun ja itsetutkiskeluun.

Tehdäänkö nykyään tosiaan kaikki mitä voidaan kärsimyksen lievittämiseksi? Osataanko? Eikö olisi parempaa, jos lääkäri sen sijaan, vailla todellisia mahdollisuuksia lieventää kipua, ahdistusta ja hättää, vain antaisi kuolevalle ja kärsivälle ihmisparalle kuolettavan ja armollisen myrkkyyruiskeen.

Kuoleminen on muuttunut. Aikana jolloin sairaudet melkein aina johtivat kuolemaan tai niitä harvoin osattiin parantaa, oli luonnollista että kuolevista pidettiin huolta. Tätä tehtiin niin hyvin kuin osattiin. Luostarit olivat monesti hoivan edelläkävijöitä.

Lääketieteen valtavan menestyksen jälkeen parantaminen muuttui luontevasti tärkeimmäksi. Kuolemasta tuli epäonnistuminen ja se jäi vaille kiinnostusta.

Muistan elävästi yhden kesän sairaala-apulaisena 1970-luvulla. Yhdessä huoneessa makasi kuoleva nainen. Hän oli jopa - Luojan kiitos - saanut oman huoneen. Hänen luokseen kierrosta ei tehty. Ei haluttu "häiritä". Nykyään ollaan jo edistytty ja ihmisiä, kuten tuo nainen, "häiritään" rakastavalla ja huolehtivalla

tavalla hoivaten sekä kehoa että sielua.

Paljon on nykyään siis paremmin. Meillä on nykyään parempaa tietoa ja parempia lääkkeitä oireiden hoitoon. Uskallamme useammin lopettaa merkityksettömän hoidon, josta on enemmän haittaa kuin hyötyä. Uskallamme antaa potilaiden valita haluavatko he keskeyttää elämää ylläpitävän hoidon, kun sairaus on parantumaton, pitkälle edistynyt ja kivulias.

Meillä on myös mahdollisuus käyttää oireita lievittävää nukutusta. Tämä antaa kuolevan potilaan nukkua viimeisen ajan lääkkeiden avulla. Oma kokemukseni tästä on hyvä. Potilas on saanut oireettoman kuoleman ja omaiset ovat kokeneet olevansa turvassa.

Minulla oli työkaveri, joka vaikeiden päätösten edellä oli tapana kysyä: "Jos olisi kyse äidistäsi, mitä sinä tekisit?"

Kysymys on kuitenkin eettisesti väärä. Sinulla täytyy olla oikeus samaan hyvään hoitoon, riippumatta siitä oletko

lääkärin äiti tai luokan riiviö, joka kiusasi lääkäriä teidän käydessänne yhdessä koulua. Äidillä on oikeus turvalliseen synnytykseen riippumatta siitä asuuko hän Haagan linnassa ja odottaa esikoistaan tai asuuko hän lähiössä ja on vaikeasti traumatisoitunut Syyrian sodasta ja synnyttämässä neljättä lastaan.

Keskustelu oikeudesta hyvään hoitoon oireiden lieventämiseksi kuoleman edellä on muuttunut paljon työkaverini kysymyksen kaltaiseksi. Hän teki sen hyvää tarkoittaen.

Yleisiä johtopäätöksiä tehdään yksittäistapauksista. Yksityisistä kokemuksista tulee totuuksia kaikille. Väitteet puolesta ja vastaan ovat pitkälti kuitenkin yhä samat. Keskustelu usein herää nimenomaan henkilökohtaisista syistä. Ihminen todistaa läheisensä vaikean kuoleman.

Kuolinavun puolesta esitetyt väitteet ovat helppoja koota yhteen.

Yhdenkään ihmisen ei tulisi joutua kärsimään vaikeasti.

Kaikilla ihmisillä on oikeus päättää kehostaan, elämästään ja kuolemastaan. Vastaan esitetyt väitteet ovat monimutkaisempia.

Elämä on loukkaamatonta tai pyhää, jos tätä sanaa haluaa käyttää. Yhdelläkään ihmisellä ei ole oikeutta asettaa tämän yläpuolelle. Tätä väitettä on usein arrosteltu sen uskonnollisesta sävystä.

"Liukumäen" tai kaltevan pinnan väite antaa ymmärtää, että kuolinapuun sisältyy riski. Käytänteeksi otetaan jotain joka on vastoin eettistä pyrkimystä varjella ja ylläpitää elämää. Elämän raja väljenee koko ajan. On vahvoja viitteitä, että näin on käynyt niissä maissa, missä kuolinapua annetaan mieli- ja muistisairaille, kuten myös ihmisille joilta ei olla edes kysytty, vaan omaiset ovat kuolinapua pyytäneet.

Miten laillistettu tappaminen vaikuttaa yksilöön? Vanhana ja sairaana, läheiset kiireisinä, voi ihmisestä tuntua velvollisuudelta lyhentää elämäänsä.

Mitä se tekee yhteiskunnalle? Entäs ih-

miskuvulle? Kuvitelkaa kauhistuttavaa mahdollisuutta, että taloudelliset vaikutteet hiipivät mukaan yhtälöön. Ajatelkaa mitä muistisairaiden hoito ja hoiva maksaa ja kuinka paljon resursseja säästyisi sallimalla ”humanitaarisen kuolinavun” heille.

Kuka suorittaa kuolinavun? Olen kuullut esitettävän, että kun kuolinapu on laillistettua, niin siihen osallistuminen on aluksi henkilökunnalle vapaaehtoista. Huomatkaa, aluksi.

Kielteiset kokemukset kuolinavusta tietyissä maissa, joissa kuolinaputurismi on todellisuutta ja taloudellisesti kannattavaa liiketoimintaa, ovat saaneet puolestapuhujia vaihtoehtoiselle mallille.

Tässä mallissa sairas ihminen pyytää kuolinapua, kun tietyt ehdot täyttyvät. Tällöin lääkäri voi kirjoittaa lääkemääräyksen kuolettavasta pilleristä, jonka potilas voi ottaa itse ilman toisen apua. Yksi ehdoista on täysi-ikäisyys ja että sairaus todetaan kahden lääkärin toimesta varmasti kuolettavaksi puolessa vuodessa. Lääkäreiden tulee olla aika hyviä arvioimaan, että he täysin varmasti tietävät sairauden johtavan puolessa vuodessa kuolemaan!

Minä olen oireita lieventävän, palliatiivisen, hoidon, lääkäri. Minulla on pitkä kokemus ja osaan aika hyvin arvioida lähestyvää kuolemaa. En kuitenkaan osaa arvioida sen tuloa puoli vuotta ennakoon!

Mitä katolinen kirkko opettaa kuolinavusta? Tietenkin katolinen kirkko vastustaa laillistettua tappamista.

Tärkeä huomio on, että katolisella kirkolla on myös näkemys luonnollisesta laista. Ihmisellä on siis kyky saavuttaa

jonkinlainen käsitys oikeasta ja väärästä, hyvästä ja pahasta käyttäen omia kykyjään, riippumatta opinkappaleista ja Raamatusta.

Ei siksi, että olen katolilainen, vaan monen vuoden kokemuksesta työstä kuolevien ja kärsivien kanssa, minulla on selkeä kanta.

Älkää aloittako laillistettua tappamista. Älkää pakottako ihmisiä otamaan toisen ihmisen elämää. Älkää asettako vaikeasti sairaita pelkäämään, että on heidän velvollisuutensa pyytää kuolemaa, etteivät he olisi läheisilleen ja/tai yhteiskunnalle taakaksi. Älkää siirtäkö ihmisyytemme rajoja.

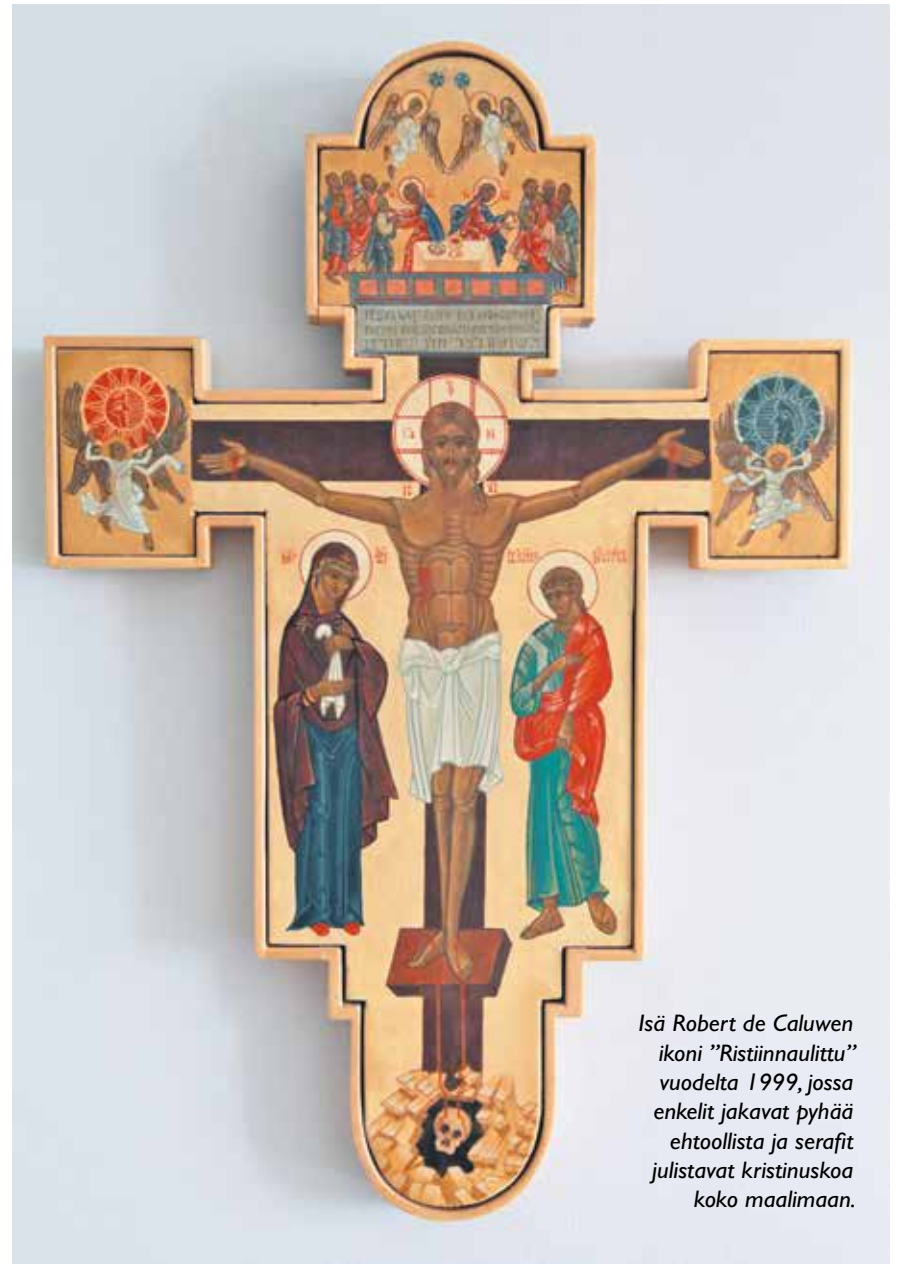
Mielestäni rakastava kohtaaminen ennen kuolemaa, oireita lieventävä hoito, elämää ylläpitävien toimien keskeyttäminen kun ei ole paluuta, ja nukutus vaikeasti kärsiville on itsestäänselvää.

Eutanasia, lääkärin avustama itsemurha ja kaikki laillistetut tappamisen muodot eivät ole inhimillisen yhteiskunnan arvoisia, vaan ovat sille sopimattomia.

Mikaela Luthman

Artikeln har ursprungligen publicerats i Signum 7/2016 och kan läsas på svenska här: <http://signum.se/do-ska-vi-alla-men-nar/>

Kirjoitus on alunperin ilmestynyt ruotsiksi katolisessa Signum-lehdessä 7/2016. Artikkelin on kääntänyt ja toimittanut suomeksi ortodoksinen isä Lars Ahlbäck blogiinsa <https://sanapapilta.blogspot.fi>. Käännös on tapahtunut toimittaen, mahdolliset virheet blogin. Mikaela Luthman on ylilääkäri ja työskentelee Stockholms sjukhem -laitoksessa.

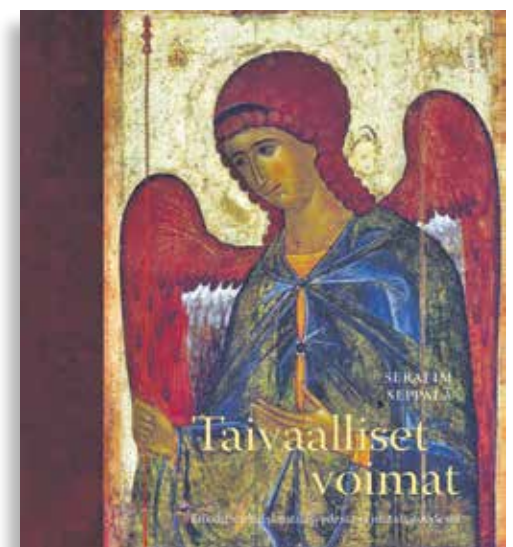
Isä Robert de Caluwen ikoni ”Ristiinnaulittu” vuodelta 1999, jossa enkelit jakavat pyhää ehtoollista ja serafit julistavat kristinuskoo koko maailmaan.

En ny högklassig bok av professor Serafim Seppälä

Professorn och prästmunken Serafim Seppälä (46) har igen kommit ut med ett utmärkt verk, denna gång om änglar i den judiska och tidiga kristna traditionen. Hans tidigare verk ”Tie ylönousemukseen” (2006) och ”Vapaus” (2007) fick vardera betydande litterära pris. Den nya boken ”Taivaalliset voimat – Enkelit varhaiskristillisyydessä ja juutalaisuudessa” är bruten av Petri Kovács. Han har även ansvarig för verkets utmärkta lay-out.

Serafim Seppälä är både prästmunk i vår ortodoxa kyrka och professor. Sälunda kan boken varken beskrivas som helt akademisk eller helt religiös. Vissa kapitel är till sin natur synnerligen religiösa såsom behandlingen av änglar i asketismen och i den helige Johannes Krysostomos liturgi. Andra kapitel har en mera akademisk prägel såsom behandlingen av änglar i den forntidiga kristna traditionen.

Professor Seppälä är välinsatt i sitt material. Den omfattande källförteckningen på närmare 250 källor på olika språk samt en gedigen litteraturförteckning ger verket ökat förtroende. Så gott som alla tidiga ortodoxa religiösa författare är med liksom även Filokalian.

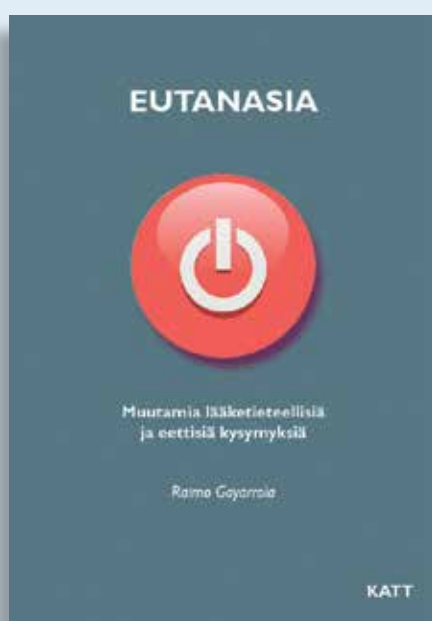

Prästmunken Serafims verk är inte i strid med vår katolska katekes. Tvärtom ger verket en ökad förståelse av änglarna i det kristna tros livet. För dem som är intresserade av änglar är Taivaalliset voimat ett måste.

Jan-Peter Paul

Serafim Seppälä:
Taivaalliset voimat – Enkelit varhaiskristillisyydessä ja juutalaisuudessa (2016), Kirjapaja (272 s.).

Tilattavissa hintaan 28,- + postikulut:
www.katolinenkirjakauppa.net

Raimo Goyarrola
Eutanasia
Muutamia lääketieteellisiä ja eettisiä kysymyksiä

Nykyisessä yhteiskunnallisessa keskustelussa eutanasialla tarkoitetaan monia eri asioita: jotkut esimerkiksi samaistavat arvokkaasti kuoleamisen eutanasiaan. Tämä johtaa usein väärinkäsityksiin. Sen vuoksi on tärkeää määritellä, mitä eutanasialla kulloinkin tarkoitetaan. Isä Raimo Goyarrola on Helsingin katolisen hiippakunnan yleisvikaari, teologian tohtori ja lääketieteen lisensiaatti.

Nid. 45 sivua. Hinta 8,- eur

www.katolinenkirjakauppa.net

På svenska

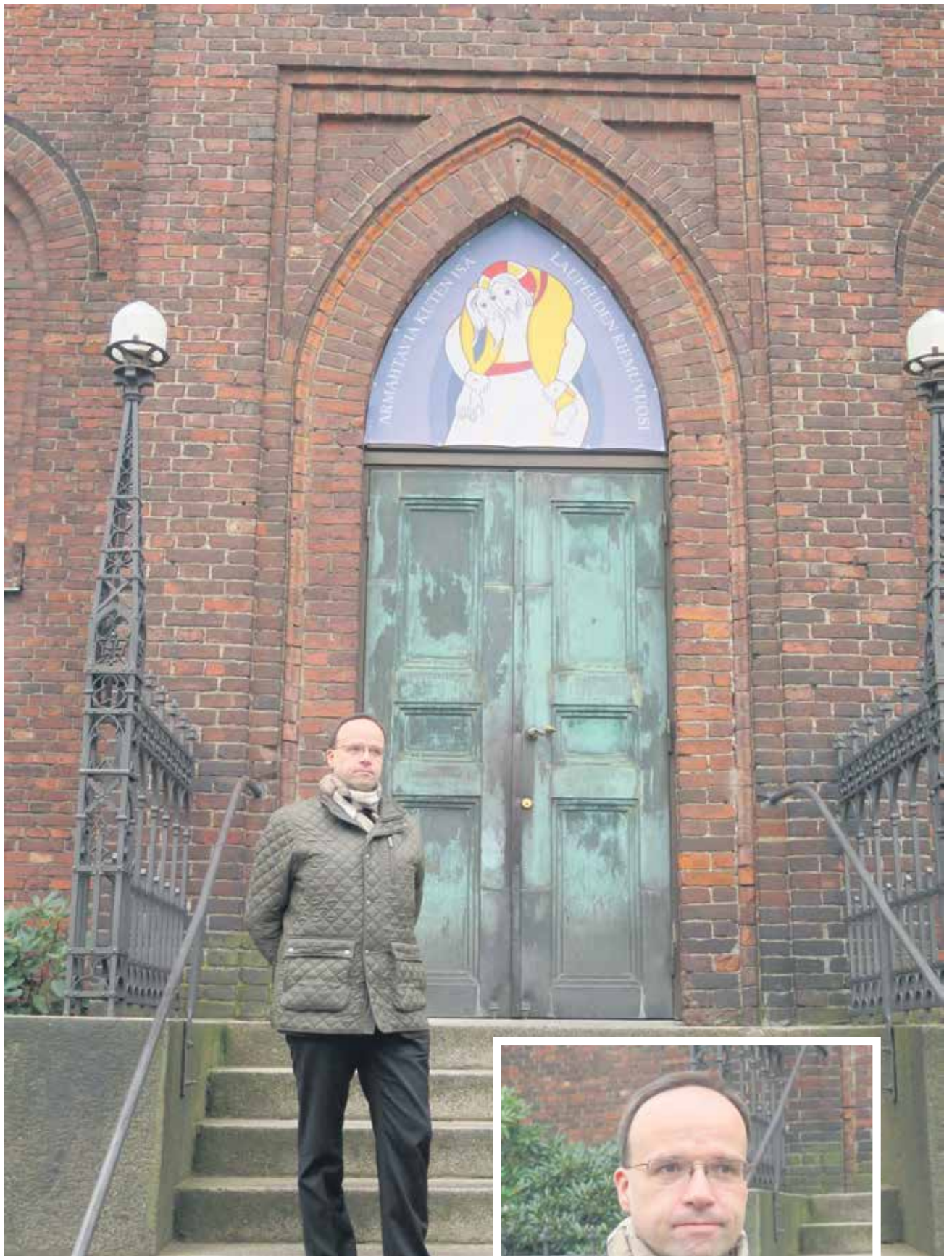
Vi hade träff utanför Sankt Henrikskatedralen i Helsingfors en kall och duggig höstmorgon i oktober. Fader Anders hade kvällen innan kommit från Rom, en stad som han gärna besöker.

Detta var hans tredje resa dit i år. Vi vandrade snabbt förbi Ryska federationens ambasad på Fabriksgatan för att äta arbetslunch på restaurang Amigo. Fader Anders var som vanligt anspråkslös och beställde svampsoppa med kaffe. Vi satt länge och pratade i den gemytliga lokalrestaurangen.

Fader Anders, stiftets ända svenskspråkiga präst har sedan ett halvt år tillbaka varit aktiv inom församlingen i Jyväskylä. Han verkar där som administratör. Sankt Olavs församling som grundades 1949 är enspråkigt finsk. I kyrkan hålls dagligen mässa samt två mässor på söndagarna. Alla 400 – 500 församlingsmedlemmar har givetvis också möjlighet till regelbunden bikt och de andra sakramenten. Fader Anders håller också regelbundet svenskspråkiga mässor i Helsingfors församlingar. Han håller mässor på finska, svenska dock endast i Helsingfors, engelska, latin och ibland på tyska. Sannerligen en "busy" präst. Till sin hjälp har han fader Amando från Myanmar (Burma) och fader Leonard från Kamerun samt två ursulinsystrar. Fader Amando håller mässor på Karni, nationalspråket i Myanmar. I framtiden kan fader Leonard hålla mässor på flera afrikanska språk. Utan systrarnas praktiska hjälp skulle ingenting fungera. Han rekommenderar att det borde finnas systor i alla församlingar.

Anders Hamberg

Född i Esbo oktober 1977 (39 år)
 Familj: mamma och en ogift syster
 Student från Mattlidens gymnasium, Esbo
 Magister i teologi från Åbo Akademi, Åbo 2005
 Teologistudier i England, London, Westminster, 2 år
 Teologistudier i Rom, Gregorianska universitet, 2 år
 Diakon 2013 vigd av biskop Teemu
 Prästvigd 2014 av biskop Teemu Bott i England och Italien 8 år.
 Arbetat bl.a. på begravningsbyrå
 Språkkunskaper: svenska, finska, engelska samt latin, italienska och tyska
 Hobbyn: ridning och golf

Fader Anders Hamberg,

stiftets ända svenskspråkiga präst

Familjen Hamberg har vuxit upp i en starkt kristen, frikyrklig, gemenskap. Modern är metodist, pappan var lutheran. Hans morbror var metodistpastor.

Redan som mycket ung hade fader Anders en stark dragnin till det heliga och religiösa. Han ville vara nära religionen och det religiösa livet. Under gymnasietiden stärktes denna känsla och hans sökte allt mer sig till religiösa grupper och kyrkliga aktiviteter. Pingstvänner-

na spelade här en betydande roll. Teologistudierna vid Åbo Akademi stärkte hans spirituella livsuppfattning. Han blev magister i teologi 2005. Han fick tidigt klosterkallelse och han var två år i ett cistercienserklöster i England var han genomgick postulantperioden och en del av novitiatet. Klosterlivet var dock inte för honom, och han lämnade klostret utan att finna ro i sin själ.

Han sökte sig nu till prästerskapet

och arbete närmare den vanliga människan. Han ville bli församlingspräst. Inom Londons Westminster stift fann han personer som var villiga att stöda honom. Senare sökte han sig till Finland var han var i kontakt med biskop Wróbel. Då biskopen lämnade Helsingfors stift för att återvända till Polen leddes Anders Hambergs präststrävanden av biskop Teemu. Biskop Teemu blev nu hans andlige ledare och verkliga mentor. Det var ju han

Artikkeleita

som vigde Anders Hamberg både till diakon och till präst.

Fader Anders process mot katolicismen har varit huvudsakligen intellektuell. Den katolska kyrkan representerar för honom den kristna kontinuiteten från apostlarna, som personligen kände Jesus, till vår tid. En katolik känns igen av relationerna till andra – caritas.

Fader Anders bekänner sig som katolskt konservativ och tradionalist. Han är bekymrad av den universalismen som idag dominerar den katolska kyrkans verksamhet. Man urvattnar det ursprungliga kristna budskapet och upp-

presenterar finlandssvenskarna 5 % av alla katoliker i Finland. De finns främst i Helsingforsregionen, Åbo och naturligtvis på Åland. Idag finns det inom stiftet utom fader Anders endast två präster som försöker stöda de finlandssvenska i deras andliga och religiösa behov, d.v.s. fader Marco i Helsingfors och fader Peter i Åbo. Deras kunskap i svenska är dock behjälplig och de kan inte föra en verklig diskussion på svenska. En djupare finlandssvensk andlighet blir härmed lidande.

Fader Anders minns med saknad sitt arbete på Åland. Katolikerna där var och är synnerligen varma och välkomnande.

skattar inte det vad Gud gjort för oss. Sakramenten är grundläggande för den katolska tron, i synnerhet eukaristin och bikten. Man borde kunna bikta sig på sitt eget språk, för det är var och ens kulturella grund. Om man biktar sig på ett annat missar man i bikten den kulturella kopplingen som, i värsta fall, kan leda till missförstånd. Bikten borde vara tydlig för att man kan utvecklas religiöst. Idag är detta inte fallet för de flesta finlandssvenskar.

Finlandssvenskarna ser han överhuvudtaget som en försummad grupp inom den katolska kyrkan i Finland. Han har en stark finlandssvensk identitet och ser att den nuvarande utvecklingen kan leda till brytningar mellan olika grupper. Somliga lämnar kyrkan eller söker sig till andra religiösa samfund. Dock re-

Stiftet har givetvis ansvar hur det förhåller sig till de finlandssvenska katolikerna i vårt land. Fader Anders förslog en enad holistisk plan, med konkreta åtgärder, för att förbättra finlandssvenskarnas religiösa och andliga situation i Finland. Här borde kyrkoherdarna ta ett större ansvar. De borde lära sig svenska. Stiftet och kyrkoherdarna borde utveckla religionsundervisning på svenska för unga i skolorna, för ungdomen i gemen och för vuxna. Situationen är idag inte tillfredsställande.

Sin egen framtid ser fader Anders som en process var vistelsen i Jyväskylä är ett steg. Han skulle vilja utveckla svenskspråkigas religiösa situation i samarbete med stiftet och kyrkoherdarna.

Jan-Peter Paul

Trondheimin uusi katedraali vihittiin

Trondheimin prelatuurin uusi Pyhän Olavin katedraali vihittiin käyttöön lauantaina 19.11.2016.

Juhlallisuudet alkoivat torstai-iltana, jatkuivat perjantaina mm. urkuresitaalilla ja pontifikaalisella vesperrillä katedraalissa, huipentui lauantaina kardinaali Cormac Murphy-O'Connorin viettämään vihkimismessuun ja jatkuivat vielä sunnuntaina pontifikaalimessulla ja kirkkokahveilla uudessa seurakuntatalissa.

Uuden kirkon rakentaminen oli tullut välttämättömäksi, kun aikaisempi samalla paikalla ollut kirkko oli pakko purkaa. Toisaalta prelaaturin jäsenmäärä on viime vuosina kasvanut tuntuvasti niin kuin on käynyt muuallakin Norjassa. Trondheimin prelaatuuriin Keski-Norjassa kuuluu tällä hetkellä lähes 14000 jäsentä, heistä vähän alle puolet kuuluu katedraaliseurakuntaan. Lähinnä työperäisen maahanmuuton seurauksena Norjan katolilaisten jäsenmäärä on kaksinkertaistunut alle kymmenessä vuodessa.

Norja on jaettu kolmeen kirkolliseen alueeseen: etelässä on Oslon hiippakunta (n. 135000 jäsentä), Keski-Norjassa on Trondheimin prelaatuuri ja Pohjois-Norjassa on Tromssan prelaatuuri (n. 6600 jäsentä). Oslon piispa Berndt Eidsvig Can. Reg. toimii toistaiseksi myös Trond-

heimin apostolisena administraattorina, Tromssan piispa-prelaatti on mons. Berislav Grgic.

Trondheimin uusi katedraali on tyyppiltään kolmilaivainen basilika, jonka päälaivan erottaa sivulaivoista yksinkertaiset pylväsrivit. Kirkon ikkunat kulkevat katon rajassa antaen sille himmeän luonnollisen valaistuksen.

Kirkon alttariin upotettiin pyhien Felicitaksen ja Perpetuan, pyhien Dominuksen ja Tuomas Akvinolaisen sekä pyhän Olavin reliikit. Lisäksi siihen upotetaan kunnianarvoisan norjalaisen barnabiitti-isä Karl Maria Schillingin (1835-1907) reliikki. Hänen autuaaksijulistamisprosessinsa avattiin jo vuonna 1946, mutta on viime vuosina saanut jälleen lisää voimaa.

Kirkon yhteydessä on tiloja myös toimistoille, kirjakaupalle, katekeesille ja lasten- ja nuortenryhmille. Kirkon urut on rakennettu uudelleen vanhan katedraalin uruista, tosin niihin on lisätty uusia äänikertoja muista uruista ja joitakin vanhoja on korvattu uusilla, yhteensä äänikertoja on 24. Urkujen fasadi on myös uusi. Monesta modernista kirkkorakennuksesta poiketen Pyhän Olavin katedraaliin on rakennettu myös kuoriaita, joka on saanut innoituksensa vanhasta Stiklestadin kirkosta. Kirkon rakennuskustannusten arvellaan kohoavan noin 12,5 miljoonaan euroon. Saksan katoliset avustusjärjestöt (Bonifatiuswerk ja Diasporakommissariat) ovat avustaneet projektia lähes 2 miljoonalla eurolla.

KATT/katolsk.no/NBK/Bonifatiuswerk

Katolisesta kirjakaupasta nyt!

Uusi Ordo – Kirkkovuoden 2016-2017 lukukappaleet.
Hetkivalveluskirjat adventtialennuksessa!

katolinenkirjakauppa.net

Rukouksen apostolaatti 2017

Vuodesta 2017 alkaen paavi antaa entisten kahden sijaan vain yhden etukäteen valmistetun rukousaiheen kutakin kuukautta varten. Näin hän jättää itselleen mahdollisuuden lisätä kutakin kuukautta varten toisen rukousaiheen, joka liittyy ajankohtaisiin tapahtumiin tai hätätilanteisiin. Tällaisen entistä nopeamman rukouspyynnön avulla saadaan toivottavasti kannustettua enemmän ihmisiä rukoilemaan tietyn ajankohtaisen aiheen puolesta.

SUOMI

TAMMIKUU – Lähetystyö

Rukoilkaamme kaikkien kristittyjen puolesta, jotta he Herran opetukselle uskollisina pyrkisivät rukouksen ja veljellisen rakkauden avulla palauttamaan täyden kirkollisen yhteyden ja vastaisivat yhdessä ihmiskunnan haasteisiin.

HELMIKUU – Yleinen

Rukoilkaamme kaikkien niiden puolesta, joilla on koettelemuksia, erityisesti köyhien, pakolaisten ja syrjäytyneiden puolesta, niin että he olisivat tervetulleita yhteisössämme ja saisivat osakseen huolenpitoa.

MAALISKUU – Lähetystyö

Rukoilkaamme vainottujen kristittyjen puolesta, että koko kirkko tukisi heitä sekä rukouksin että aineellista apua antaen.

HUHTIKUU – Yleinen

Rukoilkaamme nuorten puolesta, että he avoimin mielin vastaisivat omaan kutsumukseensa ja harkitsisivat vakavasti myös mahdollisuutta pyhittää itsensä Herralle pappudessa tai Jumalalle vihityssä elämässä.

TOUKOKUU – Lähetystyö

Rukoilkaamme Afrikan kristittyjen puolesta, jotta he laupiaan Jeesuksen esimerkin mukaisesti voisivat antaa profeettallisen todistuksen sovitukselta, oikeudenmukaisuudesta ja rauhasta.

KESÄKUU

Yleinen

Rukoilkaamme kansojen johtajien puolesta, että he ottaisivat tehtäväkseen asekaupan lopettamisen, sillä se aiheuttaa niin monia viattomia uhreja.

HEINÄKUU – Lähetystyö

Rukoilkaamme veljämme ja sisartemme puolesta, jotka ovat etäännyneet uskosta, että he rukoustemme ja evankeliumista antamamme todistuksen kautta löytäisivät uudelleen laupiaan Herran läheisyyden ja kristillisen elämän kauneuden.

ELOKUU – Yleinen

Rukoilkaamme oman aikamme taiteilijoiden puolesta, että he lahjakkuuttaan hyödyntäen auttaisivat kaikkia ihmisiä havaitsemaan luomakunnassa vallitsevan kauneuden.

SYYSKUU – Lähetystyö

Rukoilkaamme seurakuntiemme puolesta, jotta ne lähetystyön hengen innoittamina olisivat aina paikkoja, joissa uskoa välitetään eteenpäin ja annetaan hyvää todistusta laupeudesta.

LOKAKUU – Yleinen

Rukoilkaamme työelämässä mukana olevien puolesta, että heitä kunnioitettaisiin ja heidän oikeuksistaan pidettäisiin huolta, ja työttömien puolesta, että he saisivat mahdollisuuden osallistua yhteisen hyvän rakentamiseen.

MARRASKUU – Lähetystyö

Rukoilkaamme Aasian kristittyjen puolesta, että he sanoillaan ja teoillaan evankeliumista todistaen edistäisivät vuoropuhelua, rauhaa ja yhteisymmärrystä varsinkin niiden kanssa, jotka kuuluvat toisiinsa uskontoihin.

JOULUKUU – Yleinen

Rukoilkaamme vanhusten puolesta, niin että he perheidensä ja kristillisten yhteisöittensä tukemina antaisivat viisauttaan ja kokemustaan käyttöön uskon välittämisessä ja uusien sukupolvien opettamisessa.

SVENSKA

JANUARI – Evangelisationen

Att alla kristna ska förbli trogna Herrens undervisning och genom bön och barmhärtighet arbeta för att återupprätta kyrkans fulla gemenskap, så att de kristna tillsammans kan möta de utmaningar som mänskligheten står inför.

FEBRUARI – Universell

Att alla som lider under prövningar, särskilt fattiga, flyktingar och marginaliserade, får möta öppenhet och stöd i våra församlingar.

MARS – Evangelisationen

Att de kristna som lider förföljelse får stöd av hela kyrkan, genom hennes förbön och materiella hjälp.

APRIL – Universell

Att ungdomar ska kunna ge ett generöst

svar på sin kallelse och även på allvar kan tänka sig möjligheten att kallas till präst eller ordenslivet.

MAJ – Evangelisationen

Att Afrikas kristna, genom att följa den barmhärtige Jesus, ger ett profetiskt vittnesbörd om försoning, rättvisa och fred.

JUNI – Universell

Att folkens styrande ska fatta kraftfulla beslut för att stoppa vapenhandeln, som orsakar så många oskyldigas lidande.

JULI – Evangelisationen

Att våra bröder och systrar som kommit bort från tron, genom vår förbön och vårt vittnesbörd om evangeliet, ska kunna komma tillbaka till den barmhärtige Fadern, och så återfinna trons skönhet.

AUGUSTI – Universell

Att konstnärer genom sin konst och kreativitet ska hjälpa världen att upptäcka skapelsens skönhet.

SEPTEMBER – Evangelisationen

Att våra församlingar, genom sin längtan att sprida evangeliet, ska kunna bli platser där tron förmedlas och kärleken till nästan blir synlig.

OKTOBER – Universell

Att alla ska behandlas med respekt på arbetet och få sina rättigheter tillgodosedda och att de arbetslösa ska ges möjlighet att vara med i uppbyggandet av det gemensamma goda.

NOVEMBER – Evangelisationen

Att Asiens kristna, genom att vittna om evangeliet i ord och handling, ska verka för dialog, fred och ömsesidig förståelse, särskilt mellan dem som tillhör olika religioner.

DECEMBER – Universell

Att våra äldre med stöd från sina familjer och församlingar, genom sin vishet och erfarenhet kan bidra till att tron ges vidare till nya generationer.

ENGLISH

JANUARY – Evangelization

That all Christians may be faithful to the

Lord's teaching by striving with prayer and fraternal charity to restore ecclesial communion and by collaborating to meet the challenges facing humanity.

FEBRUARY – Universal

That all those who are afflicted, especially the poor, refugees, and marginalized, may find welcome and comfort in our communities.

MARCH – Evangelization

That persecuted Christians may be supported by the prayers and material help of the whole Church.

APRIL – Universal

That young people may respond generously to their vocations and seriously consider offering themselves to God in the priesthood or consecrated life.

MAY – Evangelization

That Christians in Africa, in imitation of the Merciful Jesus, may give prophetic witness to reconciliation, justice, and peace.

JUNE – Universal

That national leaders may firmly commit themselves to ending the arms trade, which victimizes so many innocent people.

JULY – Evangelization

That our brothers and sisters who have strayed from the faith, through our prayer and witness to the Gospel, may rediscover the merciful closeness of the Lord and the beauty of the Christian life.

AUGUST – Universal

That artists of our time, through their ingenuity, may help everyone discover the beauty of creation.

SEPTEMBER – Evangelization

That our parishes, animated by a missionary spirit, may be places where faith is communicated and charity is seen.

OCTOBER – Universal

That all workers may receive respect and protection of their rights, and that the unemployed may receive the opportunity to contribute to the common good.

NOVEMBER – Evangelization

That Christians in Asia, bearing witness to the Gospel in word and deed, may promote dialogue, peace, and mutual understanding, especially with those of other religions.

DECEMBER – Universal

That the elderly, sustained by families and Christian communities, may apply their wisdom and experience to spreading the faith and forming the new generations.

Epifanian siunaus

20 * C + M + B + 17

Uuden vuoden alussa, tammikuun 6. päivänä, vietämme loppiaisjuhlaa eli Herran ilmestymisen (epifania) juhlapyhää. Loppiainen muistuttaa meitä siitä, että Herra Jeesus ilmestyi kaikille kansoille ja tieto hänen syntymästään levisi muidenkin kuin israelilaisten keskuuteen.

Muistamme kuinka itämaan tietäjät saapuivat tähden opastamina Betlehemiin, josta he löysivät maailman Vapahtajan yhdessä äitinsä Marian ja Joosefin kanssa (vrt. Matt. 2:1-12). Nämä tietäjät on Matteuksen inspiroivan kertomuksen mukaan kuvattu taiteessa paitsi oppineiksi tiedemiehiksi myös itäisten maiden hallitsijoiksi. Toisinaan heidät on kuvattu myös eri maanosien edustajiksi. Yksi on näöltään länsimaalainen, toinen aasialainen ja kolmas ihonväriältäänkin erottuva afrikkalainen. Viesti on selvä: Vapahtaja Jeesus oli syntynyt koko maailmaa, kaikkia kansoja varten. Sekä köyhät paime- net että rikkaat ja oppineet tietäjät, niin betlehemiläiset kuin kaikkien kansojen edustajat, tulivat Jeesuksen seimen äärelle palvomaan.

Loppiainen on vanhastaan ollut joulunajan viimeinen juhlapäivä. Vaikka tämä suomenkielinen nimi tarkoittaakin joulunpyhien loppumista, se on oikeastaan vain alkua uudelle toiminnalle – lähetystyölle. Itämaan tietäjät olivat tavallaan ensimmäisiä lähetystyöntekijöitä, sillä kotimaahan palattuaan he julistivat hyvää sanomaa kanssaihmisilleen. Tästä syystä loppiaista on perinteisesti pidetty myös lähetystyön juhlanä. Niin kuin idän tietäjät tulivat ja kumarsivat vastasyntyntä Jumalan Poikaa, niin myös tänä päivänä Jumalan kunnian on tultava julistetuksi ja rakastetuksi kaikkialla maailmassa. Meidän tehtävämme on siis rukoilla ja myös antaa omastamme, jotta kaikki maailman kansat saisivat mahdollisuuden kuulla ilosanoman omalla kielellään ja näin saisivat armon lähteä seuraamaan Jeesusta.

Katolisissa maissa monissa seurakunnissa loppiaisen aikaan voi nykyisin

nähdä lasten ja nuorten (kuten tiernapojat Suomessa keskiajalla) pukeutuvan itämaiden tietäjiksi tai kuninkaiksi ja vaeltavan talosta taloon suitsukkeita ja kynttilöitä kantaen. Kulkiessaan seurueessa he laulavat ja pyytävät lahjoitusta lähetystyöhön. Matkallaan talosta taloon nämä nuoret kirjoittavat liidulla ulko-oviin tekstiin "20*C+M+B*17". Se merkitsee: "Jumala siunatkoon tätä taloa vuonna 2017". Kirjaimet C+M+B toimivat latinankielisenä rukouksena, joka on oikeastaan lyhennys sanoista Christus Mansionem Benedicat (Kristus taloa siunatkoon). Ne myös viittaavat nimiin, jotka aikojen kuluessa on annettu kolmelle itämaiselle viisaalle: Caspar, Melchior ja Balthasar.

Tänä vuonna saamme taas Pohjoismaiden Missiolta tekstistä "20*C+M+B*17" muodostuvan kodinsiunaustarran muistaksemme tätä kaunista perinnettä. Voimme saada kotimme siunatuksi ja samalla tukea lähetystyötä lahjoittamalla esim. 2 € tai enemmän jokaista siunaustarraa ja tekstiä kohtaan, kun hankimme niitä omasta seurakunnastamme. Siunaustarra muistuttaa meitä koko vuoden ajan Jumalan rakkaudesta ja hyvyydestä kaikkia perheenjäseniä ja heidän luonaan käyviä ystäviä ja muita vierailijoita kohtaan.

Itämaan tietäjät antoivat maansa tuotteita lahjaksi. Meikin voimme antaa lahjaksi Herralle sitä mitä meillä on, jot-

ta edelleen voisi toteutua se Herran sana Messiaasta: "Minä teen sinusta valon kaikille kansoille, niin että pelastus ulottuu maan ääriin saakka." (Jes. 49:6) Kristus, maailman valo, on jo tullut maan päälle. Tämä valo on tarkoitettu kaikille kansoille (Luuk. 2:32).

20 * C+M+B * 17 LOPPIAISEN KODINSIUNAUSRUKOUS

Aluksi teemme ristinmerkin, rukoilemme Herran rukouksen ja Terve Maria -rukouksen. Sitten joku perheenjäsenistä lukee siunausrukouksen muiden läsnä ollessa. Sen jälkeen joku kiinnittää siunaustarran (tai kirjoittaa yllä esitetyn tekstin) asunnon oveen tai sisäänkäynnin läheisyyteen.

Siunausrukous

Jumala, taivaallinen Isämme! Saattakoon siunaukseksi kaikkia niitä, jotka käyvät ulos ja sisään tästä ovesta. Pidä suojeleva kätesi tämän talon yllä koko tämän vuoden.

Kaikki vastaavat lopuksi: Amen

**KAIKKI AVUSTUKSET
SUORAAN HIIPPAKUNNAN
LÄHETYSAVUSTUSTILILLE:
FI09 1745 3000 1270 60**

Hiippakunnan
lähetystyöasioiden hoitaja
isä Toan Tri Nguyen

English-language Catechism for Adults

Would you like to become more familiar with the basic teaching of the Catechism of the Catholic Church? A study group of English-speaking people meets twice a month at the **Studium Catholicum, Ritari-
katu 3 b A 4, Helsinki**. The study group is open to all those who are interested.

The dates for English Catechism:

- December 5th.
(December 12th is cancelled.)
- The first one in 2017 will be on Monday January 16th at 18.30.

Contact person: **Diana Kaley**, 040-7235703, diana.kaley@studium.fi. Moderator of the group: fr. **Antoine Lévy, OP**.

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

HENRI HERSTA
(Helsinki)

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa torstaina 5. tammikuuta 2017 klo 19.00.
Huom. poikkeusaika!

GREGORIAANINEN MESSU

Pyhän Henrikin katedraalissa
Sunnuntaina 1.1.2017
klo 13.00 (isä Tri Nguyen)

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiinisiä tai joskus gregoriaanisia (*novus ordo*) messuja latinaksi vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00.

A Gregorian Mass in Latin is celebrated on Jan. 1st, 2017, in Saint Henry's Cathedral at 13.00. Tridentine (or sometimes Gregorian novus ordo) Masses are celebrated in the Cathedral normally every first Sunday of a month at 13.00.

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

Stella Mariksen uusi emäntä

Muistamme kiitoksella, kuinka Leena Kangas pitkään hoiti Stella Marista. Hänen jälkeensä keskusta hoitivat birgittalaisisaret ja lyhyen aikaa myös Auli Nukarinen; sittemmin keskus toimi monien hyväntahtoisten vapaaehtoisten avulla. Yleisvikaari Raimo Goyarrola on myös kantanut paljon vastuuta. Nykyisin Stella Mariksessa toimii isä Gianni Sgreva CP johtama hengellinen yhteisö. Kesällä 2016 saimme jälleen iloisen uutisen.

Stella Maris on saanut uuden emännän: keskuksen muutti kesällä emännäksi Marja-Leena "Maane" Hänninen mukanaan miehensä Kari. Maane Hännisellä on monipuolista työkokemusta mm. koulunkäyntiavustajana, laitoshuoltajana ja keittäjänä ja taustalla esimerkiksi seurakuntatyön alempi korkeakoulututkinto.

Hän tietää, miten keskusta on hoidettava, eikä hän pelkää käytännön työtä. Maanen ja Karin perheeseen kuuluu kolme täysi-ikäistä lasta, joista vanhin, Tampereella asuva poika, on katolilainen. Tyttäret asuvat Oulussa ja Jyväskylässä.

Tulin haastattelemaan Hännisiä kirkkana syyspäivänä. Istuimme pitkään keskustelemassa Stella Mariksesta. Töitä oli paljon sekä ulkona että rakennusten sisällä. Vuosien saatossa oli kertynyt rikinäistä ja lahoa tavaraa, jota oli siivotava pois. Rakennusten kunnossa pitäminen vie oman aikansa. Piha-alue oli jo siivottu ja saatu kauniiksi.

Onneksi Hänniset ovat hyväkuntoisia ja terveitä. Laitoshuoltajan tehtävistä ja SOS-Lapsikylän ohjaajan tehtävistä saadulla 20-vuotisella kokemuksella he tiesivät, mistä aloittaa. Stella Mariksessa toimivan hengellisen yhteisön tuomat vieraat, veljes- ja sisarkuntien vierailut, retretti- ja pyhiinvaellusryhmät takaavat, että Maane pysyy kiireisenä ja Karinkin

kokemuksesta on hyötyä. Myös lasten ja nuorten kesäleirit sekä hiippakunnan tapahtumat ovat jatkuneet.

On hyvä asia, että Stella Maris on jälleen löydetty. SCJ-pappien, pikkusisarten, neokatekumeenien, maallikkokkoryhmien ja kaikkien muidenkin ryhmien vierailut ovat tervetulleita. Lokakuussa, kun diakonit Jean-Claude ja Leonard vihittiin papiksi, Stella Maris melkein täytti isä Leonardin sukulaista ja ystävästä.

Stella Mariksen toiminta on tänään luonteeltaan kaksijakoista: siellä on yh-

täältä italialaisen passionisti-isä Gianni Sgreva johtama hengellinen yhteisö ja toisaalta hiippakunnan toiminta, johon kuuluvat seurakuntien, järjestöjen ja yhdistysten tapahtumat, lasten ja nuorten leirit jne. Selkeä yhteinen ajan ja toiminnan suunnittelu on nyt entistä tarpeellisempaa Stella Mariksen tehokkaan käytön suhteen.

Hiippakunnalle on siunaus, että uusi, kokenut emäntä on asettunut hoitamaan Stella Marista.

Jan-Peter Paul

Stella Mariksessa tapahtunutta

Hiippakunnan yhteinen toimintakeskus Stella Maris Lohjan Paksalossa on aloittanut uuden vaiheen heinäkuussa. Kesän leirien jälkeen keskuksen ovat löytäneet retreit sekä seminaarit. Nuoret kokoontuvat kerran kuussa hengellisen keskuksen johdolla omaan toimintaansa.

Lastenleiri pidettiin kesäkuussa ja sen järjestelyistä vastasivat ursuliinisaret. Leireistä suurin oli eri Euroopan maista tulleiden myanmarilaisten vuotuinen tapaaminen. Retreitejä on ollut sekä hiljaisia että äänekkäämpiä. Jokainen ryhmä muodostaa oman toimintakulttuurinsa omien tarpeidensa mukaan. Osallistujat ovat olleet käsittääkseni tyytyväisiä hengelliseen ohjelmaan sekä Stelliksen tarjoamaan majoitukseen ja ruokahuoltoon.

Muutamia talkoolaisia on käynyt emäntää auttamassa. Kiitos heille! Kesäisen suursiivouksen jälkeen on emännälläkin aikaa keskittyä vaikkapa leipomiseen tai Stelliksen sisustamiseen. Tulevina aikoina työt jatkuvat Stelliksen parhaaksi ja vierailijoiden viihtymisen takaamiseksi. Rahoituksesta riippuu, milloin esimerkiksi päätalon majoitushuoneisiin saadaan suihkukomerot tai keittiön ajankäytökoneet ja kalusteet.

Pyydän muistamaan Stella Marista esirukouksissa.

Tulevaa toimintaa Stella Mariksessa

Jouluyönä Stelliksessa vietetään messu-alkaen klo 22. Joulupäivänä messu on klo 11. Molempien tilaisuuksien jälkeen on mahdollisuus jäädä viettämään aikaa yhdessä lämpimän juoman ja napostelun merkeissä.

Joulunajan retretti alkaa puolestaan 27.12. Sen järjestävät ursuliinisaret isä Stanin johdolla.

Maalämpöä Stellikseen

Kuluneen vuoden maaliskuussa tehdyn sopimuksen mukainen maalämpöprojekti käynnistyi toden teolla lokakuussa. ST1-energiayhtiö urakoi sekä vanhan järjestelmän purkamisen että uuden asentamisen.

Maalämpöä varten Stelliksen päätalon takapihalle porattiin neljä 165 metriä syvää lämpökaivoa. Vanha, iso lämminvesivaraaja purettiin teknisestä tilasta. Uudet lämpöpumput asennettiin tilalle. Asennustyön aikana päätalossa käytettiin sähköistä lisälämmitystä.

Järjestelmän vaihtaminen onnistui erittäin hyvin. Lämmitystekniikkaa valvotaan ja ohjataan ST1:n toimesta tietotekniikan avulla. Kyseessä on ns. huoltoleasing-sopimus, joka on solmittu 15 vuodeksi. Sen jälkeen laitteet jäävät kirkon omaisuudeksi.

Päätalossa on edelleen huoneita, jotka lämmitetään suoralla sähkölämmityksellä. Ehkä tulevaisuudessa Stellis saa lisää maalämpökaivoja, jotta nekin saadaan maalämmön piiriin. Tällä tavoin suuret sähkölaskut voidaan saada hallintaan. Maalämpö on myös ekologinen vaihtoehto.

Yhteistyössä
Maane Hänninen
Stella Mariksen emäntä

Toimintakeskus STELLA MARIS
Sirkkoontie 22, 09630 Lohja (Paksalo, Koisjärvi)
puh. 040 1356381, stellamaris@katolinen.fi

Jan-Peter Paul

Stella Maris – ny värdinna

Antligen har Stella Maris fått ny värdinna som verkar vara lika effektiv och systematisk som Stellis långvarande värdinna Leena Kangas. Marja-Leena "Maane" Hänninen inledde sin verksamhet under sommaren. Det syns redan. Skräpet från byggnaderna och gårdsområdet är borta. Man har "fixat" akuta problem och på det hela taget gett stiftets centrum en allmän "upplift".

Maane Hänninen har gedigen erfarenhet av att arbeta med människor. Hon har verkat bl.a. som skolgångsbiträde och vårdare. Hennes make Kari Hänninen har varit en av Vihantis SOS-barnbys grundare och eldsjäl. Paret Hänninen har tre fullvuxna barn av vilka den äld-

sta är katolik. Maane och Kari Hänninen är motiverade; de har nu funnit sin mission och vill stanna kvar på Stella Maris en lång tid.

Det verkar som man inom den katolska kyrkan i Finland på nytt funnit Stella Maris. Flera ordnar har besökt centret, pilgrimsfärder och reträtter har ordnats förutom de redan rutinartade barn- och ungdomsläger. Då våra nya diakoner Jean-Claude och Leonard i oktober prästvigdes bodde Leonards anhöriga på Stella Maris.

Idag omfattar Stella Maris två skilda verksamheter. Den ena omfattar stiftets och församlingarnas verksamhet såsom sommarlägren. Den andra består av den

broderliga andliga gemenskapen som leddas av Fader Gianni Sgreva CP. Gemenskapen har en omfattande och intensiv dagligt andlig rutin och besöks nästan månatligen av större ungdomsgrupper utanför Finland.

Stella Maris är idag en levande gemenskap som alla borde vara medvetna om. Församlingarna i synnerhet i Helsingfors och Åbo kunde utnyttja det oftare och mera effektivt. Evenemang på Stella Maris kunde vara en integrerad del av församlingarnas årliga planering och verksamhet. Utrymmena är funktionella och den nya personalen professionell och hjälpsam.

Jan-Peter Paul

Caritas

Caritas: keräys ja kuulumisia

Tuomaan Markkinat 22.12. asti

Tervetuloa Caritas-ostoksille Tuomaan Markkinoille! Helsingin Senaatintorilla on jälleen tänä vuonna tunnelmallinen joulutori, jossa voi tehdä ostoksia reilusta 100 tuvasta. Suomen Caritas on tietysti mukana, eli tule ostamaan luostarituotteita ja tekemään hyvää.

Tuomaan Markkinat on avoinna 3.–22.12.2016 arkisin klo 11–20 ja viikonloppuisin klo 10–19. **Vapaaehtoiseksi myyjäksikin ehdit** vielä ilmoittautua: sivulla www.caritas.fi/vuorolista näet kätevästi, milloin vapaaehtoisia tarvitaan ja sieltä löytyy myös linkki ilmoittautumisille. Tervetuloa mukaan iloiseen joukkoomme!

Lisätietoja netissä: www.caritas.fi/tuomaan-markkinat

Adventtikeräyksellä neuvolapalveluita pakolaisille Libanonissa

Suomen Caritaksen tämänvuotinen adventtikeräys auttaa pakolaisia Libanonissa. Suomen Caritaksen tuki Syyrian pakolaisäideille kanavoidaan Libanonin Caritaksen kautta. Syyriasta on vuoden 2011 jälkeen paennut yli 4,8 miljoonaa ihmistä. Suurin osa on hakenut turvaa naapurimaista, eli Libanonista, Jordaniasta ja Irakista. Kesäkuussa 2016 Libanonissa oli UNHCR:n mukaan 1 033 513 pakolaista Syyriasta. Maassa, jonka väkiluku on 4,2 miljoonaa, joka neljäs Libanonissa asuva on Syy-

rian pakolainen, eli Libanon on maailman pakolaistiheimaa. Jo kuudetta vuotta jatkuva Syyrian sisällissota rasittaa siten Libanonin julkista terveydenhuoltoa. Jo joulukuussa 2012 40% maan julkisen terveydenhuollon käyttäjistä oli Syyrian pakolaisia. Tilastojen mukaan noin neljännes pakolaisista on lisääntymiskäisiä naisia, joista tuhannet ovat raskaana.

Libanonin Caritas auttaa näitä naisia ja heidän perheitään tuottamalla neuvolapalveluita. Suomen Caritas tukee vuoden 2016 adventtikeräyksellä neuvolapalveluita kolmella paikkakunnalla: Rayfounissa pääkaupunki Beirutin pohjoispuolella, Sad El Baouchriehissä lähellä Beirutia sekä Sidonissa pääkaupungista etelään.

Neuvolapalveluihin sisältyy ilmainen ennaltaehkäisevä lääketieteellinen neuvonta sekä ultraäänitutkimukset ja gynekologin palvelut. Naisille tarjotaan myös raskaudenajan sekä imetystä tukevaa vitamiini- ja lääkehoitoa. Suomen Caritaksen keräystili on FI73 8000 1270 1545 04 ja adventtikeräyksen viite on 2231. Keräyslupa: POL-2015-1542. Keräyksen nettisivut löytyvät osoitteesta www.caritas.fi/adventtikerays

Caritas muuttaa Kuusitielle

Suomen Caritaksen tuttu toimisto Helsingin Kruununhaassa jää historiaan, kun Caritas tammikuussa muuttaa Maneesikadulta Meilahteen Kuusitielle hiippakunnan omistamaan liiketilaan, jossa toimii myös Katekeettinen keskus. Caritaksen toimisto on suljettu 21.12.2016 alkaen joulupyhien yli ja sitten muuton takia koko tammikuun. **Kuusitie 6:ssa ovet avataan 1.2.2017.** Muuttoavuksi voi ilmoittautua jo nyt vaikkapa netin kautta www.caritas.fi/vapaaehtoiseksi tai s-postitse osoitteeseen caritas@caritas.fi

Piispan terveiset

Galatalaiskirjeessä pyhä Paavali toteaa, että on "yhdentekevää oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi" (Gal. 3:28). Koska kaikki ihmiset olemme myös luomisjärjestyksen mukaan veljiä ja sisaria, on tärkeää, että autamme toinen toisiamme. Yksi tapa auttaa on Suomen Caritaksen adventtikeräys. Suosittelen lämpimästi, että hiippakunnan jäsenet osallistuvat keräykseen, jonka kautta osoitamme solidaarisuutta Syyrian pakolaisia kohtaan Libanonissa.

Siunattua adventtia ja joulunaikaa!

+ Teemu Sippo SCJ

Helsingin piispa, Suomen Caritaksen puheenjohtaja

Biskopens hälsning

I Galaterbrevet konstaterar helige Paulus att "ingen längre [är] jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus" (Gal. 3:28). Eftersom alla människor också genom skapelsen är bröder och systrar är det viktigt att vi hjälper varandra. Ett sätt att hjälpa är genom Caritas Finlands adventsinsamling. Jag rekommenderar å det varmaste att alla i stiftet deltar i insamlingen och på så sätt visar solidaritet med syriska flyktingar i Libanon.

Välsignad adventstid och jul!

+ Teemu Sippo SCJ

Biskop av Helsingfors, Caritas Finlands ordförande

A Message from the Bishop

St Paul writes in his letter to the Galatians that there "can be neither Jew nor Greek, there can be neither slave nor freeman, there can be neither male nor female – for you are all one in Christ Jesus" (Gal. 3:28). Through Creation we are also all brothers and sisters, which means it is important that we help one another. One way to help is through Caritas Finland's Advent Collection. I warmly recommend that all members of the Diocese take part in the Collection, and show solidarity with Syrian refugees in Lebanon.

Wishing you all a blessed Advent and Christmas,

+ Teemu Sippo SCJ

Bishop of Helsinki, President of Caritas Finland

Adventtikeräys Adventsinsamling 2016 Caritas Advent Collection

caritas.fi/advent

Auta Syyrian pakolaisäitejä Libanonissa!

Kuva/Bild/Photo: Caritas Internationalis/Nicholson

Mödrarådgivning för flyktingkvinnor i Libanon

Supporting pregnancy care for refugee women in Lebanon

Äitiysneuvolat
Mödrarådgivning
Pregnancy care

Rayfoun
Sad El Baouchrieh
Sidon/Saida

Lebanon
Syria

**SUOMEN CARITAS
CARITAS FINLAND**

TILI / KONTO / ACCOUNT
FI73 8000 1270 1545 04

VIITE/REF. **2231**

Keräyslupa / Insamlingstillstånd
Collection Permit:
POL-2015-1542 (18.6.2015-14.4.2017)

Suomen Caritas
Caritas Finland

Artikkeleita

Joulukuun ensimmäisenä päivänä tulee kuluneeksi sata vuotta autuaan veli Charlesin, Charles de Foucauldin kuolemasta. Hän oli ranskalainen aatelismies, joka eräänä päivänä monien etsiskelyjen kautta sai kokea kääntymisen armon ja siitä hetkestä lähtien hänen elämänsä suuntana oli "Nasaret". Hän tahtoi lähteä seuraamaan Jeesus Nasaretilaista. Taakse jäivät vallaton nuoruus, vuodet sotilaana, arvostettuna Marokon tutkimusmatkailijana. Jatkuvasti liikkeellä oleva Jeesuksen seuraaja koki ensin, että trappistien luona hän voisi elää Nasaretin köyhyydessä, mutta trappistiluostarista sisäinen palo ajoi häntä vielä etämmälle ja kolmen Palestiinassa vietetyn vuoden jälkeen hän oli valmis papputeen. Pappina hän tahtoi lähteä niiden luo, jotka olivat vielä kauempana kirkosta ja evankeliumista. Hän suuntasi Algeriaan. Syvä ehdottomuus oli hänelle kaikessa tunnusomaista. Elämänsä viimeiset vuodet hän eli Saharassa tuaregien parissa. Hän paneutui tämän kansanheimon elämään, kulttuuriin, kieleen uskomattomalla tarmolla ja rakkaudella.

Nuorena idealistina hän oli halunnut kuolla marttyyrina, jotta olisi Jeesuksen kaltainen, joka antoi henkensä toisten puolesta. Tämänasetissa hän oli "omiansa" parissa ja tahtoi myös suojella heitä. Hän sai surmansa kansan keskellä, jota hän rakasti.

Hän kuoli yksin autiomaassa, mutta jätti jälkeensä moninaisen perinnön. Vaikka hänellä ei ollutkaan varsinaisia seuraajia, hänen elämänsä ja kuolemansa on innostanut lukemattomia ihmisiä ympäri maailmaa: pappeja, veljiä, sisaria, maallikoita. Hänen antaumusrukouksensa yhdistää hänen seuraajiaan. Se ei kuitenkaan ole rukous, jollaisena hän olisi sen rukoillut joka päivä niin kuin me tänään teemme. Se ei myöskään ole hengellinen testamentti, jonka hän kirjoitti elämänsä lopussa. Se on ote mietiskelystä, jonka hän kirjoitti ollessaan vielä trappistien luona. Se on osa kirjoitettuja

Perinnönjakoa

mietiskelyjä Kristuksen kärsimyksestä. Veli Charles kuvittelee tässä rukouksessa, kuinka ristiinnaulittu, kuoleva Jeesus puhuu Isälleen. Hän esitteli rukouksen seuraavasti: "Tämä on meidän Herramme, Rakastettumme, viimeinen rukous... olkoon se meidän rukouksemme... eikä vain viimeisen hetkemme rukous vaan kaikkien hetkiemme rukous."

Tuo rukous sellaisena kun me sen tänään tunnemme on oikeastaan syntynyt Jeesuksen pikkusisarten ensimmäisen novisiaatin aikana 1940. Tuolloin pikkusisar Magdeleine luki noviiseille veli Charlesin mietiskelytekstiä ja sanoi sitten: "Eikö tämä rukous voisi olla sopiva rukous meille niin, että voisimme rukoilla sen joka päivä?" Noviisien kanssa hän sitten luki rukousta ääneen ja yhdessä he karsivat alkuperäisen tekstin toistoja nykyiseen muotoon. Vuonna 1945 eräs pikkuveli, veli Marc oli vakavasti sairaana

Algerissa. Pikkusisar Magdeleine kävi häntä tapaamassa ja antoi hänelle tämän rukouksen. Vähän myöhemmin veli Marcin luona käynyt pappi oli löytänyt tämän tekstin veli Marcin hetkivalveluskirjan välistä ja ryhtynyt rukoilemaan tätä rukousta ääneen veli Marcille. Rukouksen myötä kuolinkamppailuaan käynvä veli rauhoittui ja ilmaisi täydellisen antaumuksensa sanoessaan: "Näin se on. Näin se on." Tämän tapahtuman myötä rukouksen omaksuivat myös Jeesuksen pikkuveljet.

Rukous tunnetaan nyt ympäri maailmaa lukemattomilla eri kielillä. Kauniin todistuksen tämän antaumusrukouksen voimasta saimme lukea hiljattain ranskalaisesta lehdestä "Famille Chrétienne". Lehti haastatteli niitä henkilöitä, jotka olivat läsnä kirkossa, missä islamistit tappoivat katolisen papin isä Jacques Hamelin 26.7.2016. Paikalla oli iäkäs

aviopari, Guy ja Janine Caponet. Guy Caponetia islamistit iskivät kolme kertaa, hän uskoi kuolevansa. Hän kertoi muun muassa:

"Minä rukoilin niin kuin en koskaan elämässäni ole rukoillut. Kaikki pyhät tulivat mieleeni ja ensimmäisenä veli Charles. Hänkin kuoli muslimin käden kautta autiomaassa." Haastattelija mainitsee Guy Caponetille, että hänkin oli jonkinlaisessa suuressa autiomaassa. Tähän Guy Caponet vastaa: "Se on vähintään, mitä voi sanoa. Minä rukoilin rakkainta rukoustani: 'Isäni, antaudun sinulle, tee kanssani, mitä haluat... Mitä tehnetkin minulle... kiitän sinua.' Olin hänen käsissään, etenkin kun olimme juuri olleet messussa. Olin varma siitä, että kuolisin, mutta rukoilin. Tutkistelin elämäni ja oli täysin tyyni. En koskaan ole ollut niin rauhallinen, täysin rauhassa. En tuntenut lainkaan syyllisyyttä, vain rakkautta sydämessäni. Oikeastaan se oli suuri onnen hetki."

Antaumusrukous, jonka me pikkusisaret rukoilemme joka ilta, on meille jatkuvaa opettelua rukoilemaan Herramme Jeesuksen esimerkin mukaisesti ja jatkuvaa opettelua antautua Jumalan tahdolle elämässämme. Tämän rukouksen olemme saaneet perintönä autuaalta veli Charlesilta, jonka kuolemasta on kuluut sata vuotta, mutta jonka hengellinen perintö ohjaa etsimään Jeesus Nasaretilaista koko sydämeistämme.

"Isäni, antaudun sinulle. Tee kanssani mitä haluat, mitä tehnetkin minulle, kiitän sinua. Olen valmis kaikkeen, hyväksyn kaiken, kunhan vain tahtosi toteutuu minussa ja kaikissa luoduissasi, mitään muuta en halua, Jumalani. Jätän elämäni sinun käsiisi, annan sen sinulle, Jumalani, koko sydämeni rakkaudella, koska minä rakastan sinua ja koska minun rakkauteni kutsuu minua antautumaan, jättäytymään sinun käsiisi, varauksetta, rajattoman luottavaisena, sillä sinä olet Isäni."

Jeesuksen pikkusisar Leila

Hildegard von Bingen, den ridande abbedissan

För tre år sedan utkom *Hildegard von Bingen - hon som såg mera än andra*, av Nelly Jurvelius (Fides n.10, oktober 2013). Boken väckte mitt intresse och jag inspirerades att ta reda på mer om detta mångsidiga och fascinerande helgon, som levde 1098 - 1179. Sedan har Nelly Jurvelius fortsatt sina studier och resor i helgonets fotspår, och i somras utgav hon *Hildegard von Bingen - den ridande abbedissan*, liksom den föregående en synnerligen vacker bok, handskriven och illustrerad av författarinnan själv. Där beskrivs inte enbart Hildegards unika ställning i den medeltida

kristendomen - hennes visioner, dikter, musik, brev, kännedom om medicinalväxter - utan också hennes långa predikoresor till häst. Det sågs som ett under att en abbedissa - en kvinna! - skulle resa genom Tyskland och predika från hästrygg! Människor av alla samhällsklasser kom i stora skaror för att med stor vördnad lyssna till denna "profetissa".

Hildegardsarkivet i Vatikanens *Archivio Segreto* har nu öppnats för allmänheten. För en nutida läsare är det påfallande hur mycket Hildegard också talar till vår tid. Några exempel: hon talade om människans och kvinnans jämlikhet inför Gud,

om människans ställning i mitten av kosmos som medförde att hela kosmos måste respekteras - hon sade själv att hon skrev också "för den tid då man inte mera kan

dricka vattnet och inte andas luften" ...

År 2012 kanoniserades Hildegard av Bingen av Benedictus XVI och hon utnämndes till kyrkolärare - Doctor Ecclesiae, beteckning för de främsta auktoriteterna inom kyrkan.

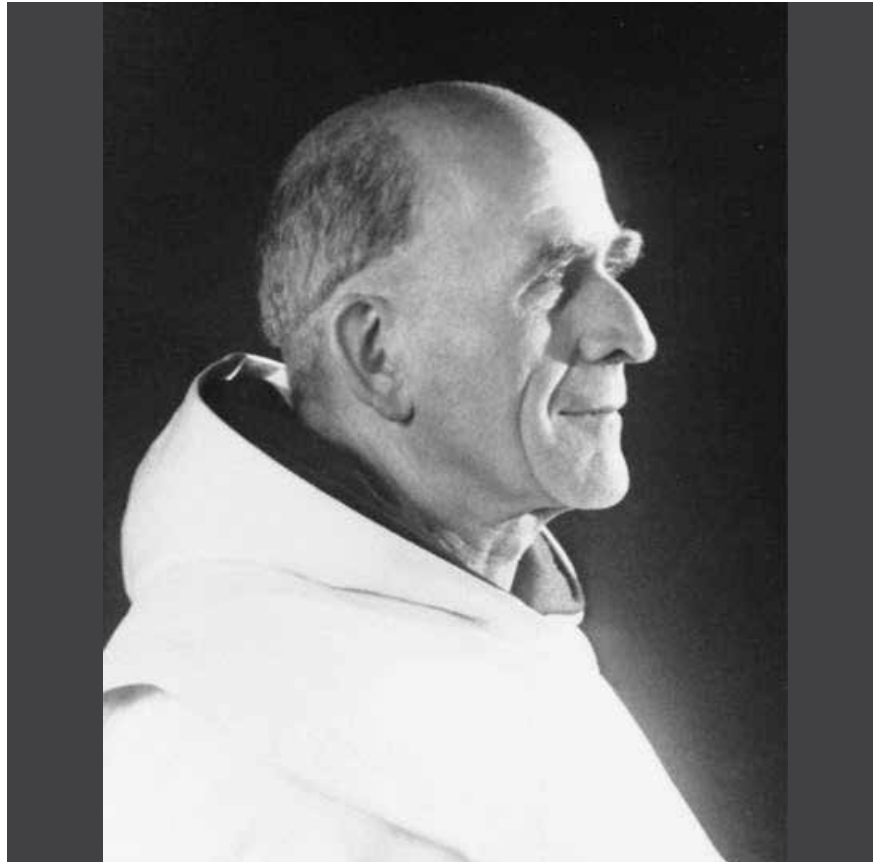
Diana E. Kaley

Boken kan beställas direkt från författarinnan: nellyjurvelius@gmail.com. Priset är 25€ plus 5€ portokostnad = 30€, och betalningen kan ske med inbetalningskort som skickas med försändelsen. De båda böckerna om Hildegard kommer sommaren 2017 att presenteras i Visby domkyrka, i anslutning till medeltidsveckan på Gotland.

Autuas Marie-Eugène Grialou OCD

Luantaina 19.11. paavin legaat- ti kardinaali Angelo Amato julisti autuaaksi Jeesus-lapsen Marie-Eugène Grialoun OCD. Avignonin messukeskuksessa pidettyyn beatifikaatiomessuun osallistui yli kolmekymmentä piispaa, satoja pappeja ja maallikoita viidestä maanosasta. Sunnuntaina 20.11. pyhänjäänökset siirrettiin juhlallisesti läheiseen Venasqueen, jossa on uuden autuaan perustaman instituutin pääpaikka. Grialoun 1949-1951 kirjoittama pääteos *Je veux voir Dieu* (Tahdon nähdä Jumalan) on käännetty kuudelle kielelle. Marie-Eugène Grialou tunnetaan rukouksen apostolina.

Henri Grialou syntyi 2.12.1894 Aveyronissa Etelä-Ranskassa. Hän sai pappiskutsumuksen jo lapsena. Neljäntoista vuoden ikäisenä hän tutustui Jeesus-lapsen Teresan omaelämäkertaan, joka teki häneen suuren vaikutuksen. Vuonna 1911 hän meni Rodez'n pappiseminaariin ja hänet vihittiin papiksi 4.2.1922. Välittömästi tämän jälkeen hän liittyi karmeliittasääntökuntaan. Marie-Eugène Grialou kuoli 27.3.1967.

Marie-Eugène Grialou perusti 1932 yhdessä opettaja Marie Pilan kanssa sekulaari-instituutin, joka on saanut nimensä Avignonin lähellä olevan pyhiinvaelluskirkon Notre-Dame de Vie'n (Elämän äiti) mukaan. Jäsenet sitoutuivat harjoittamaan sisäistä rukousta kaksi tuntia päivässä kuten myös karmeliittaluostareissa on tapana. Instituutilla on kolme haaraa: miehille ja naisille sekä papeille. Konsekroitua jäseniä on maailmanlaajuisesti yhteensä noin 600. Latviassa on kolme Notre-Dame de Vie -pappia. Saksassa on aluekeskus ja retiriittitalo Pohjois-Baijerin Weisendorfissa.

Heidi Tuorila-Kahanpää

Kirjallisuutta:

Maria-Eugen Grialou OCD, *Ich will Gott schauen. Weg des Getauften mit den Meistern des Karmel.* Paulusverlag, Freiburg / Schweiz 1993.

P. Marie-Eugène, O.C.D., *I Want to See God. A Practical Synthesis of Carmelite Spirituality.* Volume I and II. FIDES/Claretian, Notre Dame, IN, 1997.

Riemuvuosi päättyi – laupeus jäi

Paavi Franciscuksen ylimääräinen riemuvuosi on päättynyt, mutta laupeus jäi. Armah- tavia kuten isä – sen pitäisi pysyä meidän mielessämme edelleen, jopa ilman jokapäiväisiä muistutuksia. Olemmehan kristittyjä katolilaisia, olemmehan niitä, jotka antavat kerjäläiselle rovon, eivät katso muualle kun rahaton lapsi jätetään bussista tien vierre. Olemmehan niitä, jotka vastaavat ystävällisesti, kun humalainen pyrkii keskusteluun kanssamme? Olemmehan katolisia kristittyjä?

Hyvänä apuna meille, jotka emme aina muista olevamme kristittyjä, on kaksi kirjaa. Toinen on paavi Franciscuksen *Jumalan nimi on laupeus – Keskusteluja Andrea Torniellin kanssa*, toinen Marjatta Jaanu-Schröderin *Hyvien tekojen aarre*. Molemmat ovat pohjimmiltaan hyvin yksityisiä, mutta laajenevat käsittämään koko elämän.

Mitä on laupeus? Paavin sanoin se on Jumalan nimi. Mutta se ei ole lep- sua laupeutta, Jumalan rakkaus ja armo edellyttää meiltä vastavuoroisesti myös katumusta ja nöyryyttä. Me emme voi sohvaperunoina vain tyytyväisinä tode- ta, että kyllä se Jumala ymmärtää, kyllä se antaa anteeksi vaikka en nyt niin ka- malasti viitsikään nähdä vaivaa ollakse- ni hyvä kristitty. Sitä vartenhan Jumala on olemassa, eikö totta? Meidän tähtem- me hän on syntynyt maailmaan, meidän tähtemme hän antoi ristiinhaulita itsen- sä. Eikö se muka riitä?

Valitettavasti se ei taida aivan riittää. Meidän on myös aktiivisesti otettava Ju- malan rakkaus vastaan. Vaikka Juma- la rakastaa meitä silloinkin, kun olem- me kaukana hänestä, jäämme vajaiksi. Jumalan rakkaus ei ole inhimillistä rak- kautta, se on paljon enemmän. Se on jo- tain, jota ilman kuolemme, jota ilman elämämme on vain maallista elämää. To-

ki on lohdullista tietää, että aina on mah- dollista palata Jumalan laupeuteen, aina on mahdollista että juuri syvimmän tus- kan hetkenä hän katsoo meitä - ja rakas- taat meitä.

Vuonna 1941 kuolleen unkarilaisen ru- noilijan Sándor Reményikin runosta
Armo:

”Ensin itket.

Sitten rukoilet.

Sitten kiroilet.

Sitten jännität

voimasi rippeet viimeisilleen.

Tahdot, taivasta tavoittavalla tahdolla.

Sitten raukenet.

Ja jos selviät taas, alat kaiken alusta.

Viimeksi äsken, tylsäksi jähmettyneenä

sanot itsellesi: Yksi lysti, turhaa kaikki,

synnin, kuoleman, sairauden,

jokapäiväisen kauhean surkeuden

vankilasta ei ole mitään, ei mitään

pelastusta.

Silloin, itsestään, aukeaa taivas

joka ei auennut kirouksista, ei

rukouksista,

jota voima, tahto, epätoivo, katumus

turhaan piirittivät.

Silloin aukeaa itsestään taivas

ja yksi pieni tähti kävelee sinua vastaan

ja tulee niin lähelle, hymyilee kauniisti

että uskot: kouraasihan se putoaa.

Silloin, itsestään, pilvet hajoavat.

Silloin, itsestään, toivo virkoaa.

Ja uniesi puiden kaikilta kultaoksilta

noin vain, itsestään, kultaiset hedelmät

putoavat.

Tämä: itsestään, tämä on armo.”

Runo on Anna-Maija Raittilan kään- nös teoksessa *Hyvien tekojen aarre*.

Tuula Luoma OP

Tapaaminen Jeesuksen kanssa

Jeesus kävelee veden päällä

Matt. 14:22-33

Heti sen jälkeen Jeesus käski opetuslasten nousta veneeseen ja mennä vastarannalle edeltäkäsien, sillä aikaa kun hän lähettäisi väen pois. Kun ihmiset olivat lähteneet, hän nousi vuorelle rukoillakseen yksinäisyydessä. Illan tultua hän oli siellä yksin.

Vene oli jo hyvän matkan päässä rannasta ja ponnisteli aallokossa vastatuuleen. Neljännen yövartion aikaan Jeesus tuli opetuslapsia kohti kävellen vettä pitkin. Kun he näkivät hänen kävelevän järven aalloilla, he säikähtivät ja huusivat pelosta, sillä he luulivat näkevänsä aaveen.

Mutta samassa Jeesus jo puhui heille: "Pysykää rauhallisina, minä tässä olen. Älkää pelätkö."

Silloin Pietari sanoi hänelle: "Herra, jos se olet sinä, niin käske minun tulla luoksesi vettä pitkin."

"Tule!" sanoi Jeesus.

Pietari astui veneestä ja käveli vettä pitkin Jeesuksen luo. Mutta huomatessaan, miten rajusti tuuli, hän pelästyi ja alkoi vajota. "Herra, pelasta minut!" hän huusi.

Jeesus ojensi heti kätensä, tarttui häneen ja sanoi: "Vähäinenpä on uskosi! Miksi aloit epäillä?"

Kun he olivat nousseet veneeseen, tuuli tyyntyi. Ja kaikki, jotka veneessä olivat, polvistuivat hänen eteensä ja sanoivat: "Sinä olet todella Jumalan Poika."

Kommentti

Jeesus tarjoaa meille jälleen hyvän esimerkin. Hän nousi vuorelle rukoillakseen yksinäisyydessä.

Ihmisenä Jeesus haluaa rukoilla Isän Jumalan kanssa yksinään. Eikä hän pelkää halua sitä, vaan hänen myös täytyy käydä tämä henkilökohtainen keskustelu yksinäisyydessä.

Se on ihmeellinen salaisuus. Jumalana Jeesus Kristus puhuu alati Isän kanssa eikä hänen tarvitse keskittyä puhumaan hiljaisuudessa. Mutta ihmisenä hän osoittaa meille, että hiljaisuus on todella tärkeää, jotta rukouksemme voisi

olla hyödyllinen.

Jeesus keskusteli varmasti päivittäin muutamia minutteja rauhassa Isän kanssa. Tämä voidaan lukea evankeliumista. Minäkin voin tehdä näin. Nykyisin kaikilla on kiire ja melua on kaikkialla, joten hiljaisuus ja rauhoittuminen ovat tarpeellinen osa päivää. Eikö olekin totta, että on mahdollista "nousta vuorelle" (kirkkoon, olohuoneeseen, ...) vaikka vain 10 minuutiksi päivässä rukoilemaan yksinäisyydessä?

Toinenkin kysymys nousee helposti lukukappaleesta: Miksi Jeesus halusi kävellä veden päällä? Toinen mysteeri. Yksi vastaus voisi olla, että hän tahtoi osoittaa oman jumalallisuutensa ja voimansa. Hän on kaikkivaltias Jumala, meren ja tuulen herra.

Minä olen kuten Simon – Pietari, tavallinen ihminen. Vuoroin uskon ja vuoroin epäilen. Uskon voimalla voin kävellä vettä pitkin. Tämä tarkoittaa, että voin tehdä jumalallisia ihmeitä.

Jeesus rukoili ennen kävelyänsä veden päällä. Vain jos minä rukoilen ja puhun henkilökohtaisesti Jumalan kanssa, kuten Jeesus ihmisenä, voin saada tarpeeksi uskoa tehdäkseeni jumalallisia asioita.

isä Raimo Goyarrola

Perhepsykoterapeutin neuvoja: Pikkulasten rukouksesta

Viime Fideksessä julkaistussa tekstissä "Rukous vauvojen kanssa" korostettiin rutiinin merkitystä vauvan perusluottamuksen rakentumisessa. Alle 3-vuotiaiden lasten parasta elämää on mahdollisimman tylsä ja tavallinen elämä, jossa arkirutiinit ovat ne suuret elämykset, joissa lapset oppivat arvostamaan elämää. Rukous pienten lasten kanssa voi olla kahdenlaista. Kauniin tai hyvän hetken kohdatessaan lapsen kanssa oleva aikuinen voi sanoa ääneen esimerkiksi "kiitos, Taivaan Isä, kun olet luonut niin kauniin kukan, hämähäkin tai kastemadon" tai "kiitos Jumala, kun on niin kivat leikit ja hyvä mehu". Tai vastaavasti ikävällä hetkellä

voi lausua "auta minua Herra olemaan kärsivällinen", "suo anteeksi Herra, Jumalani, kun olen ollut ilkeä" jne. Tärkeintä on, että lapsi havaitsee tässä kaksi asiaa. Ensinnäkin sen, että Jumalan kanssa voi olla vuorovaikutuksessa missä vain ja milloin vain, ja toiseksi sen, että hänen äidillään tai isällään on elävä suhde Jumalaan.

Toinen tapa on edelleen vaalia yhteisiä rukoushetkiä lattialla ja sylissä. Yleensä 1-3-vuotiaat lähtevät omille teilleen ja kiemurtelevat pois sylistä. Tärkeintä on, että vanhemmat kuitenkin jatkavat rukoushetkeä ja että siinä on aina sama kaava, samat rukoukset, samat laulut. Ei kannata juosta lapsen perässä eikä pa-

Neitsyt Maria seuraavien Maailman nuortenpäivien aiheena

Vatikaani on julkistanut seuraavien Maailman nuortenpäivien teemat, jotka on tällä kertaa otettu Luukkaan evankeliumista. Kansainvälisiä Maailman nuortenpäiviä vietetään seuraavan kerran Panamassa vuonna 2019. Kansainvälisten nuortenpäivien "välivuosina" monissa maissa vietetään nuortenpäivää hiippakuntien tasolla, useimmiten palmusunnuntaina. Teemat ovat seuraavat:

2017: "Voimallinen on tehnyt minulle suuria tekoja. Hänen nimensä on pyhä." (Luuk. 1:49)

2018: "Älä pelkää, Maria, sillä sinä olet saanut armon Jumalanedessä" (Luuk. 1:30)

2019: "Minä olen Herran palvelijatar. Tapahtukoon minulle niin kuin sanoit" (Luuk. 1:38)

KATT/VIS

kottaa häntä syliin. Huoneen ovi on kiinni eikä huoneessa ole mitään vaarallista, mihin lapsi voisi tarttua, ja rukoushetki on strukturoitu: on paikka, johon mennään, risti ja ikoni, sytytetään kynttilä jne. Pienet oppivat matkimalla. Matkimisen merkitys on viime vuosina löydetty tieteessä uudella tavalla aivojen peilisolujen toiminnan vuoksi. Jokaisen ihmisen aivoissa on niin sanotut peilisolot, jotka aktivoituvat nähdessään toisen ihmisen toimintaa. Peilisolot aktivoituvat nähdessään, ikään kuin itse olisi

tekemässä näkemäänsä asiaa. Aivoihin jää tästä aktivoitumisesta pysyvä jälki. Sen vuoksi "hyvän esimerkin antaminen lapsille" on niin tavattoman tärkeää. Myös huonot asiat tallentuvat lapsen aivoihin; jos isä lyö äitiä, jos aikuiset kirottavat, huutavat tai ovat väkivaltaisia tai kohtelevat toisiaan kaltoin. Paras tapa opettaa lasta rukoilemaan on rukoilla ääneen hänen nähtensä.

Florence Schmitt

Ilmoitukset

Adventtiretretti

Korkeudesta saapuu luoksemme
aamun koitto (Luuk. 1:78)

Hiljaisuuden päivä ennen joulua
isä Rafal Czernian SCJ johdolla
Pyhän Marian kirkossa
lauantaina 17.12.2016

OHJELMA:

10.15 Mietiskely
11.00 Pyhä messu
12.00 Lounas
13.00 Rukous hiljaisuudessa
13.30 Ruusukko
14.00 Mietiskely
15.45 Adoraatio ja rippitilaisuus
16.30 Kahvi

Raamattu ja ruusukko mukaan.

Ilmoittautumiset:
maria@katolinen.fi
puh. (09) 2411633

Paavi Johannes Paavali II:n apostolinen kirje
ROSARIUM VIRGINIS MARIAE
pyhästä ruusukosta (2002). Nid. 64 s. 8 eur

katolinenkirjakauppa.net

MAALLIKKO- DOMINIKAANIT

kokoontuvat Studium Catholicumissa
(Ritarikatu 3 B, 00170 Hki) tiistaisin kerran
kuukaudessa kello 18.00. Kokous alkaa
pyhällä messulla, jonka jälkeen lyhyt
alustus sekä kahvit ja keskustelua. Lopuksi
rukoilemme yhdessä dominikaanisen
kompletoriumin.
13.12. Teemu Heikman: Neitsyt Maria
ja dominikaanit.
Kokoukset ovat avoimia kaikille
kiinnostuneille.

Tervetuloa!

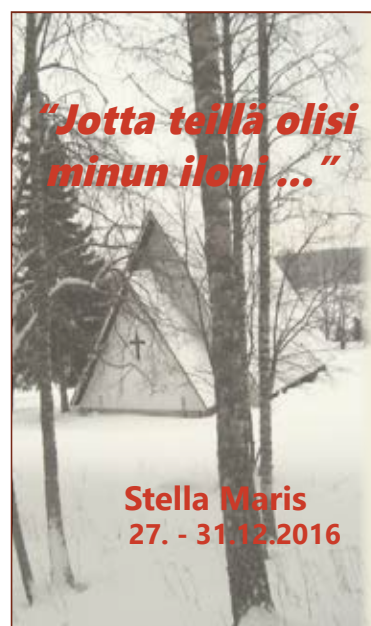

Suomen Caritas ry Caritas Finland rf

Suomen Caritaksen tuttu toimisto Helsingin
Kruununhaassa jää historiaan, kun Caritas tammikuussa
muuttaa Maneesikadulta Meilahteen Kuusitielle
hiippakunnan omistamaan liiketilaan, jossa toimii myös Katekeettinen keskus.
Caritaksen toimisto on suljettu 21.12.2016 alkaen joulupyhien yli ja sitten
muuton takia koko tammikuun. **Kuusitie 6:ssa ovet avataan 1.2.2017.**

Puh/tfn/ph +358 91 35 7998 • E-mail caritas@caritas.fi

www.caritas.fi

*"Jotta teillä olisi
minun iloni ..."*

**Stella Maris
27. - 31.12.2016**

Ursuliinisaret kutsuvat

JOULUAJAN RETRETTIIN
isä Stanislaw Zawilowiczin SCJ
johdolla

Retretti alkaa tiistaina 27.12. klo 18.00
ja loppuu lauantaina 31.12. aamulla
pyhän messun ja aamiaisen jälkeen.

Ilmoittautumiset Stella Marikseen
18.12. 2016 mennessä osoitteeseen:
stellamaris@katolinen.fi tai
puh. 050 3055304

Retretin hinta: 180 €
Pankkiyhteys: Stella Maris, FI55 4006
2220 013611. Maksettaessa merkitään
viestiksi "joulunajan retriitti".

Tervetuloa!

Avioliitto- kurssi

Avioliittokurssin suorittaminen
on välttämätöntä, jotta voi solmia
avioliiton katolisessa kirkossa.
Pyhän Henrikin ja Pyhän Marian
seurakuntien yhteinen avioliittokurssi järjestetään Pyhän Henrikin katedraalin
seurakuntasalissa tiistaisin klo 19.00 alkaen seuraavina päivinä:

Tiistaisin klo 19.00: 10.1. – 17.1. – 24.1. – 31.1. – 7.2. – 14.2. – 21.2.

Kurssille ei tarvitse ilmoittautua etukäteen.
Lisätietoja saa isä Marco Pasinatolta, puh. 050-5377775.

Stella Maris

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi
puh. 050 3055304
sähköposti stellamaris@katolinen.fi
www.stellamaris.today
Säästöpankki: FI55 4006 2220 0136 11

Stella Mariksen varaukset hoidetaan vielä
toistaiseksi piispantalon kautta: 09-687 7460
tai hiippakunta@katolinen.fi.

Verbi Dei sono Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja
muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for wed-
dings, funerals and other occasions.*
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

katolinenkirjakauppa.net

Hyvää ja siunattua joulua!

**toivoo Katolinen tiedotuskeskus,
FIDES & katolinenkirjakauppa.net**

Yhdistykset & yhteisöt (jatkoa sivulta 22)

Kirjallisuuspiiri

kokoontuu Henrikin seurakuntasalissa seu-
raavina päivinä klo 18: **19.12** Tove Jansson: Tai-
katalvi **16.1.** • Mika Waltari: Isästä poikaan •
Kevään muut päivät **13.2., 13.3., 10.4. ja 15.5.** •
Kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita!

Maallikkodominikaanit OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö:
Nikodemus Heikman OP, puh. 050-564 0686,
sähköposti: nikodemus.heikman@gmail.com.
Kotisivu maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Maria-klubi

kokoontuu Pyhän Marian kirkolla aina kuu-
kauden 1. keskiviikkona. Ensimmäinen on messu tai
ruusukkorukous kirkossa ja sitten kahvit ja
ohjelmaa srk-salissa • **7.12.** katso ilmoitustaulu
• **4.1.2017** Isä Mis: Käsyt. Tervetuloa!

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seura-
kuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen
noin klo 19. • Legion of Mary meets every Fri-
day at St. Mary's parish hall after the Mass and
adoration, ca. at 19:00.

Seniorit

Tiistaina **20.12.** kello 14.00 messu Pyhän Hen-
rikin katedraalissa ja sen jälkeen kahvit seura-
kuntasalissa. Tervetuloa!

Suomen Samaritas-apu ry

Finlands Samaritas-hjälp rf • Postitusosoite
Rastaspuiستontie 3 M 106, 02620 Espoo. • Koti-
sivu sites.google.com/site/suomensamaritas.
Pankkiyhteys FI81 1478 3000 7283 16. •
Puheenjohtaja Jan Krook, gsm 041-5067808,
E-mail jan.krook@gmail.com. Sihteeri Miira
Kuhlberg, gsm 044-3336767, E-mail miira.makela@welho.com.

Teresa ry

Teresa-illat Pyhän Marian seurakuntasalissa,
Mäntytie 2, iltamessun jälkeen n. klo 18.30-21.
• Loppuvuoden ohjelma: **13.12.** Joulujuhla,
aihe avoin • **Ota yhteyttä:** Pirjo Uronen, puh.
joht. p. 050 3750318, pirjo.uronen@luukku.com,
Marja Kuparinen, sihteeri p. 040 5819211,
marja.t.kuparinen@gmail.com.

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO

Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

**Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni
sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline).**

Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin
huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää, joka on kuukauden
toinen perjantai.

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 9.12.–15.1.

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@katolinen.fi. Kotisivu henrik.katolinen.fi.

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu, ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous, pe 17.30 adoraatio. Ke, la 19.30 Neocatechumenaalilyhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe, su 17.30 sekä sopimuksen mukaan.
- Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, Fri. 17.30 Adoration. Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri., Sun. 17.30 and by appointment. Masses also in other cities.

- 10.12. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
11.12. su adventin 3. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 perhemessu, 13.45-17.45 adoraatio, 18.00 iltamessu
12.12. ma 18.30 johdantokurssi seurakuntasalissa
13.12. ti 10.00 messu koululaisille, 18.00 Catholic Students' Club: ruusukko ja messu
15.12. to 18.00 lectio divina
16.12. pe 17.30 joulunovena
17.12. la 11.00-13.00 vahvistusopetus seurakuntasalissa, 17.30 joulunovena, 18.00 aattomessu
18.12. su adventin 4. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 12.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 14.00 messu portugaliiksi, 17.30 joulunovena, 18.00 iltamessu
19.12. ma 17.30 joulunovena, 18.00 kirjallisuuspiiri seurakuntasalissa
20.12. ti 14.00 seniorit, 17.30 joulunovena
21.12. ke 17.30 joulunovena
22.12. to 17.30 joulunovena
23.12. pe 17.30 joulunovena
24.12. la jouluaatto: 14.00 perhemessu, 16.00 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 24.00 jouluyön messu
25.12. su Herran syntymä: 12.00 päämessu, 13.00 messu Tapanilassa, 16.00 ukrainalainen liturgia, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
26.12. ma pyhä Stefanos: 11.00 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 joululauluja seimen äärellä
31.12. la 11.00 messu ruandaksi, 17.40 vesper, 18.00 kiitosmessu vuoden päättyessä
1.1. su pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapäivä: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
5.1. to 15.00 itämaan tietäjien vierailu kirkossa, 18.00 aattomessu
6.1. pe Herran ilmestyminen: 11.00 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
7.1. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
8.1. su Herran kaste: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 10.30-13.00 lastenkerho, 11.00 päämessu, 12.30 perhemessu, 13.30-17.45 adoraatio, 18.00 iltamessu
9.1. ma 18.30 jatkokurssi seurakuntasalissa
10.1. ti 19.00 avioliittokurssi seurakuntasalissa
14.1. la 10.00-12.45 ensikommunio-opetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
15.1. su kirkkovuoden 2. sunnuntai: 9.30 messu latinaksi ja englanniksi/Mass in Latin and English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 12.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu

DIASPORA

Porvoo (ort. kirkko, Tattarinmalmi): su klo 15.00: 18.12., 15.1., 19.2., 19.3., 16.4., 21.5.
Tapanila (Veljestentie 6, Helsinki): su Huom.! klo 11.15: 18.12., 25.12. Huom.! klo 13.00, 1.1., 15.1., 29.1.

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@katolinen.fi. Kotisivu maria.katolinen.fi.

- La 9.30 (tai 11.00) messu suomeksi (katso aika ohjelmasta), 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu (1. su ruotsi, 2. su perhemessu englanniksi, 3. su vietnami, 4. su perhemessu, 5. su saksa), 14.00 messu tagalogiksi (2. ja 4. sunnuntai), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 7.30 laudes, 8.00 messu suomeksi, ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu, ti 17.30 ruusukkorukous. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-14.00.
- Sat. 9.30 (or 11.00) Mass in Finnish (see schedule below), 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in English, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass, 5th Sun. German), 14.00 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 7.30 Lauds, 8.00 Mass in Finnish, Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish, Tues. 17.30 Rosary in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed. Thurs., Fri., Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Fri. 10.00-14.00.

- 10.12. la 9.30 messu suomeksi, 10.00-14.00 vahvistusopetus Englantilaisessa koulussa, 16.00 katekeesi aikuisille, 18.00 messu suomeksi
11.12. su adventin 3. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu englanniksi/Family Mass in English, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
12.12. ma 8.00 messu suomeksi, Huom.! ei iltamessua
17.12. la 9.30 messu suomeksi, 10.15-16.30 adventtiretretti, 18.00 messu suomeksi, 20.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog
18.12. su adventin 4. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 14.00 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
24.12. la jouluaatto: 9.30 messu suomeksi, 14.00 perhemessu suomeksi, 16.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 23.30 joululauluja, 24.00 jouluyön messu
25.12. su Herran syntymä: 12.00 piispanmessu, 16.00 messu puolaksi/Msza po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
26.12. la pyhä Stefanos, 10.00 messu suomeksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
1.1. su pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapäivä: 12.00 messu suomeksi, 14.00 kaldealainen liturgia/Chaldean liturgy, 16.00 messu puolaksi/Msza po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
4.1. ke 8.00 messu suomeksi, 14.00 messu suomeksi ja Maria-klubi, 18.00 messu suomeksi
6.1. pe Herran ilmestyminen (velvoittava juhlapäivä): 9.30 joululauluja, 10.00 messu suomeksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
8.1. su Herran kaste: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu englanniksi/Family Mass in English, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English,

18.00 messu englanniksi/Mass in English
15.1. su kirkkovuoden 2. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 7.1., 4.2., 25.3., 29.4., 20.5. la 16.00
Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): 17.12. la 14.00, 17.12. la 14.00

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@katolinen.fi. Kotisivu birgitta.katolinen.fi.

- Su 9.00 messu latinaksi, ruotsiksi tai suomeksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, kuukauden 1. su: 12.30 messu puolaksi, kuukauden 2. su: 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu englanniksi. Ke, pe, la 7.30 aamumessu, ti, to 18.00 iltamessu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 9.00 Mass in Latin, Swedish or Finnish, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 1st Sunday of each month: 12.30 Mass in Polish, 2nd Sunday of each month: 12.30 Mass in Vietnamese, 18.00 Mass in English. Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues., Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

- 10.12. la 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu
11.12. su adventin 3. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
17.12. la 10.00 messu Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
18.12. su adventin 4. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
24.12. jouluaatto: 24.00 paimenten messu
25.12. su Herran syntymä: 10.30 juhla-messu, 12.30 messu vietnamiksi, 16.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
26.12. ma pyhä Stefanos: 10.30 messu
30.12. pe 16.00 messu arameaksi/Mass in Aramaic
31.12. la 18.00 kiitosmessu
1.1. su pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapäivä: 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
2.1. ti 18.30 miestenpiiri
6.1. pe Herran ilmestyminen: 10.30 juhla-messu ja perhejuhla
8.1. su Herran kaste: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
10.1. ti 18.30 teologinen opintopiiri
13.1. pe 18.00 messu Porissa
14.1. la 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu, 10.00 messu Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
15.1. su kirkkovuoden 2. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 10.12., 14.1. la 9.30

DIASPORA

Ahvenanmaa (ev.lut. kirkko, St.Mårtensgården, Hindersböle): 17.12., 14.1. la 10.00
Eurajoki (ev.lut. kirkko, Kukkapolku 2): 11.12., 18.12., 8.1. su 15.00
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 25.12. su 16.00, 13.1. pe 18.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@katolinen.fi. Kotisivu olavi.katolinen.fi.

- Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa. La 10.00 messu. Rippiaika to 17.30-17.55 ja su 10.00-10.25 sekä 11.40-11.55 tai sopimuksen mukaan.
- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass, Tues. 7.00 Mass in Sisters' Chapel, Wed. 18.00 Mass, Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass, Fri. 7.00 Mass in Sisters' Chapel. Sat. 10.00 Mass. Confessions Thurs. 17.30-17.55 and Sun. 10.00-10.25 and 11.40-11.55 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.

- 10.12. la 9.00 katekeesi, 12.15 perhemessu
11.12. su adventin 3. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
18.12. su adventin 4. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
24.12. la jouluaatto: 23.00 jouluyön messu
25.12. su Herran syntymä: 10.00 messu
31.12. la 10.00 kiitosmessu
1.1. su pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapäivä: 10.00 ruusukko, 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
6.1. pe Herran ilmestyminen: 10.30 messu, messun jälkeen perhejuhla
8.1. su Herran kaste: 10.00 ruusukko, 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
15.1. su kirkkovuoden 2. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

Mahdollisista poikkeuksista ja lisäyksistä ilmoitetaan seurakunnan verkkosivuilla ja ilmoitustaululla.

KATEKEESI 10.12. la 9.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280. Sähköposti risti@katolinen.fi. Kotisivu risti.katolinen.fi.

- Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ke, to, pe 18.00 messu. Ke 17.40 vesper, ti, to ja pe 18.30 adoraatio. La messu-aika vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass. Wed. 17.40 Vespers, Tues., Thurs. and Fri. 18.30 Adoration. Sat. Mass time varies. Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

- 10.12. la 9.50 katekeesi, 12.00 lastenkerho, 14.00 perhemessu, 14.45 pyhän Nikolauksen vierailu
11.12. su adventin 3. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
18.12. su adventin 4. sunnuntai: 10.30 messu

Yhdistykset • Societies • Muut • Others

suomeksi, 14.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 24.12. la jouluaatto: 24.00 jouluyön messu
 25.12. su Herran syntymä: 10.30 messu suomeksi, 14.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 16.00 messu englanniksi/Mass in English, 18.00 messu vietnamiksi
 26.12. ma pyhä Stefanos: 10.30 messu suomeksi
 1.1. su pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapäivä: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 6.1. pe Herran ilmestyminen: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 8.1. su Herran kaste: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 14.1. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu
 15.1. su kirkkovuoden 2. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 14.00 messu puolaksi/Msza po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

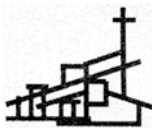
Messu Vietnamin kielellä
 25.12. su Huom.! klo 18.00

KATEKEESI

Tampere: 10.12., 14.1. la 9.50
 Hämeenlinna (Poltinahan seurakuntatalo, Turuntie 34): 10.12. la 15.00–16.30
 Vaasa (Rauhankatu 8 C 22): -

DIASPORA

Hämeenlinna (ort. kirkon seurakuntasali, Matti Alangon katu 11): 1.1. su 15.00
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3): 26.12. ma 16.00
Kristiinankaupunki (yksityiskodissa, lisätietoja seurakunnasta): 16.12. pe 18.00
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5): klo 12.00: su 11.12., ma 26.12. (vietnamiksi), su 8.1., la 14.1.
Seinäjoki (Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1, seurakuntasali): 10.12. la 18.00
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): klo 16:00: su 11.12., su 25.12. klo 17.00 (Huom.! aika), su 8.1., la 14.1.

KOUVOLA**Pyhän Ursulan seurakunta**

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. 05-3711251. Sähköposti ursula@katolinen.fi.
 Kotisivu ursula.katolinen.fi.

- Su 11.00 (1., 2., 4. ja 5. su) tai 18.00 (3. su) päämessu, to 18.00 iltamessu. Joka kuukauden 1. pe messu ja adoraatio klo 18.00. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Kirkkoherra tavattavissa parhaiten torstaisin.
- Sun. 11.00 Mass in Finnish (1st, 2nd, 4th and 5th Sun.) or 18.00 (3rd Sun.). Thurs. 18.00 Mass in Finnish. 1st Friday of each month 18.00 Mass and Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Pastor most easily contacted on Thursdays. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

11.12. su Pyhän Ursulan kirkon vihkimisen muistopäivä: 11.00 messu
 15.12. to 18.00 iltamessu
 17.12. la 13.00 perhemessu
 18.12. su adventin 4. sunnuntai: 18.00 messu
 22.12. to 18.00 iltamessu
 24.12. la jouluaatto: 24.00 paimenten messu
 25.12. su Herran syntymä: 11.00 juhlamessu
 26.12. ma pyhä Stefanos: 11.00 juhlamessu
 29.12. to 18.00 iltamessu
 31.12. la 18.00 kiitosmessu vuoden päättyessä
 1.1. su pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapäivä: 11.00 messu
 5.1. to 18.00 iltamessu
 6.1. pe Herran ilmestyminen: 11.00 messu, messun jälkeen perhejuhla seurakuntasalissa
 8.1. su Herran kaste: 11.00 juhlamessu
 12.1. to 18.00 iltamessu
 15.1. su kirkkovuoden 2. sunnuntai: 18.00 messu

DIASPORA

Hamina: Sopimuksen mukaan
Kotka (ort. seurakuntakeskus, Kymenlaaksonkatu 2): 11.12., 8.1. su 16.00
Lahti (ort. kirkko): 7.1. la 16.00
Lappeenranta (Linnoituksen ort. kirkko): 18.12., 15.1. su 12.00

KATEKEESI

Kouvola (seurakuntasali): 17.12., 28.1. la 11.00-13.00 (opetuksen päätteeksi messu klo 13.00)
Kotka: sopimuksen mukaan
Lahti (ort. kirkon seurakuntasali): 7.1. la 14.00-16.00 (opetuksen päätteeksi messu klo 16.00)
Lappeenranta: sopimuksen mukaan

PERHEJUHLA sunnuntaina 6.1. klo 11.00
 messu. Messun jälkeen luvassa joululauluja, arpajaiset, pienten lahjojen jakaminen sekä mukavaa yhdessäoloa. Tervetuloa!

OULU**Nasaretin pyhän perheen seurakunta**

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh ja fax 08-347834.
 Sähköposti perhe@katolinen.fi. Kotisivu perhe.katolinen.fi

- Su 10.00 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, pe 17.00 iltamessu. To 17.00 adoraatio, messu adoraation jälkeen. Ti, ke, la 19.30 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus pe 17.30-18.30, puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 10.00 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 17.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.00 Adoration, Mass after Adoration. Tues., Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Fri. 17.30-18.30, half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

11.12. su adventin 3. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Rovaniemellä
 18.12. su adventin 4. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Kajaaniassa
 24.12. la jouluaatto: 24.00 jouluyön messu
 25.12. su Herran syntymä: Huom.! ei messua englanniksi/No Mass in English!, 11.15 päämessu, 17.00 messu Kemissä
 30.12. pe pyhän perheen juhla (seurakuntamme nimikkokuuhla): 10.00 päämessu ja joulunäytelmä
 31.12. la 18.00 juhlallinen adoraatio, 18.30 kiitosmessu vuoden päättyessä
 1.1. su pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapäivä: Huom.! ei messua englanniksi/No Mass in English!, 11.15 päämessu, 17.00 messu Torniossa
 6.1. pe Herran ilmestyminen (velvoittava juhlapäivä): 11.15 juhlamessu, messun jälkeen näytelmä lapsille (Kolmen itämaan tietäjän vierailu)
 7.1.-15.1. Ohjelma ei ole vielä selvillä.

USKONNONOPETUS

Ensikommunioryhmä sekä ensikommuni-
 on jo saaneiden ryhmä:
 la 17.12., to 29.12., pe 30.12. klo 10.00
 Vahvistusryhmä: 10.12. la 10.00

DIASPORA

Kajaani: 18.12. su 17.00
Kemi (Lehtokatu 31): 25.12. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 1.1. su 17.00
Utajärvi (lut. kirkon seurakuntasali): -
Raahen (Brahenukatu 2): -
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 11.12. su 17.30

KUOPIO**Pyhän Joosefin seurakunta**

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio. Puh. 044-3657142, 0449744608. Sähköposti joosef@katolinen.fi. Kotisivu joosef.katolinen.fi.

- Su 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja messu. La 19.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Kuukauden viimeinen lauantai klo 11.00 Messu karenin kielellä. Rippiaika su 10.30-10.50 ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 11.00 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. To 18.00 Adoration followed by Mass. Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Last Sat. of each month 11.00 Mass in Karen. Confessions Sun. 10.30-10.50 and by appointment.

10.12. la 10.00 opetus ensikommuniota varten
 11.12. su adventin 3. sunnuntai: 9.00 messu Savonlinnassa, 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
 15.12. to 18.00 adoraatio ja messu
 17.12. la 10.00 johdantokurssi
 18.12. su adventin 4. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
 22.12. to 18.00 adoraatio ja messu
 25.12. su Herran syntymä: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
 29.12. to 18.00 adoraatio ja messu
 30.12. pe pyhän perheen juhla: 18.00 messu
 1.1. su pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapäivä: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
 5.1. to 18.00 adoraatio ja messu
 8.1. su Herran kaste: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
 12.1. to 18.00 adoraatio ja messu
 15.1. su kirkkovuoden 2. sunnuntai: 9.00 messu Savonlinnassa, 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa

DIASPORA:

Mikkeli (Savilahdenkatu 20): -
Savonlinna (Pääskylahden ev.-lut. kirkko, Kaartilantie 62): su klo 9.00: 11.12., 15.1., 12.2., 12.3., 9.4., 14.5.
Joensuu (ort. seminaarin kappeli: Torikatu 41): joka sunnuntai klo 17.00

Toimistot**Katekeettinen keskus**

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 09-2416095.
 Sähköposti katekeesi@katolinen.fi. Kotisivu: katekeesi.katolinen.fi.

Katolinen tiedotuskeskus

Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki.
 Puh. 09-6129470, fax 09-650715. Sähköposti info@katolinen.fi. Kotisivu: katolinen.fi. Auki ma-pe 10-16. Toimisto on suljettu 27.12.-30.12.

Keskukset**Stella Maris**

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi. Kotisivu www.stellamaris.today. Kanslia puh. 050 3055304, sähköposti stellamaris@katolinen.fi. Isä Gianni Sgreva CP, 040-1382881, totustuus@hotmail.it.
 • Sunnuntaiden ja arkipäivien ohjelma kotisivulla.
 • Sunday and weekday programme on the homepage.
 • Joka keskiviikko klo 20.00 seminaari paavin apostolisesta kehoituskirjeestä Evangeli gaudium. • Joka perjantai klo 20.30 Lectio divina italiaksi, ja tarpeen mukaan myös englanniksi (suomeksi) lauantaisin klo 16.00.
 • Every Wednesday at 8 pm. a seminary on the papal apostolic exhortation Evangelii gaudium. • Every Friday at 8.30 pm. Lectio divina in Italian, and if needed also in English (Finnish) on Saturdays at 4 pm.

Suomen Caritas

Maneesikatu 2A, 00170 Helsinki. Puh/fax 09-135 7998. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Aukioloajat vaihtelevat, sovitathan tapaamisesta etukäteen.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • Messut maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 12.00 • Kirjaston uudet aukioloajat: maanantai-perjantai klo

13.00-18.00 • Holy Mass in English at the Studium Catholicum Mondays, Wednesdays, and Fridays at 12.00 • Library new opening hours: Monday-Friday 13.00-18.00 • Lisätietoja luennoista ja muusta toiminnasta kotisivulla www.studium.fi. Också på svenska. More information available in English at www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt**Academicum Catholicum**

Kaikkille avoimet ja ilmaiset luennot pidetään Studium Catholicumin tiloissa (Ritarikatu 3A, 3. krs.) torstai-iltaisin klo 19.00. Ovet avautuvat klo 18.30, ja luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. • Föreläsningarna hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3A, 3 vån.) på torsdagskvällen kl 19. Dörrarna öppnas kl 18.30. De kostnadsfria föreläsningarna är öppna för alla intresserade och efteråt bjuds det på kaffe. Varmt välkomna! • to 15.12. TT Pauliina Kainulainen – Paavi Franciscus ja metsän teologia (suomeksi) – Päven Franciskus och skogens teologi (på finska) • AC:n jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun 10€ AC:n tilille FI61 2001 2000 5130 60. • Man kan bli medlem genom att betala medlemsavgiften 10€ på AC:s bankkonto FI61 2001 2000 5130 60.

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaatit. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa luostarin ylisäaren ja moderaattorin johdolla. Yhteyshenkilö: Raija Markkula, e-mail raija.markkula7@gmail.com, puhelin: 040-5783024.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin with Readings and Homily in English in Saint Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: 13.12. • Afterwards, a nice get-together in the parish hall. Welcome! More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2016 – 68. toimintavuosi • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa, jonka jälkeen mahdollisuus iltamessuun klo 18. Kokoukset ovat avoimia kaikille. • 13.12. "Pyhä Lucia" / isä Oscar • Kevät 2017: 10.1. "Pyhä Henrik" / Marko Pitkäniemi • 7.2. "Vastakkainasetelusta yhteyteen" / Pauli Annala • 7.3. "Pääsiäisajan ikoni" / Hanna Olin • 11.4. "Ecuadorin katolinen kirkko" / moderaattori isä Oscar • 9.5. "Fatiman ilmestykset" / isä Tri • Lisätietoja kotisivuilla: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja Marko Tervaportti, mtervaportti@gmail.com. Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot (SCJ)

Moderattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.berozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.berozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com. • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com

Karmeliittamaallikot (OCDS)

Vastuuhenkilö: Eeva Kaario-Kela OCDS, gsm 050-3562427, postitusosoite Martintie 19, 02270 Espoo. Kotisivu: <https://sites.google.com/site/karmeliittamaallikot>.

Jouluterveisiä isä Fransilta

6.12. on pyhän Nikolauksen juhla ja Suomen itsenäisyyspäivä. Molemmat juhlat sopivat hyvin yhteen, koska itsenäisyys on kaunis juhla ja miksei taivaan lahja pyhän Nikolauksen myötävaikutuksesta. Hän on oikea lasten hemmottelija ja aikuistenkin ystävä. Mutta on tulossa vielä toinen, tärkeämpi juhla: Herramme syntymä. Tätä odottaessani toivotan kaikille ystäville ja Fideksen lukijoille siunattua joulua ja samalla onnellista uutta vuotta 2017.

Talomme ”pikkujoulun” yhteydessä lauloin yhteisölleni suomalaisen joululaulun: ”En etsi valtaa, loistoa, en kaipaa kultaakaan.” Ajattelin silloin teitä toivoen: ”Tuo kotihin jos pieneenkin nyt joulujuhla suloisin... ja mieltä jaloa.” Sen jälkeen lauloin tonttulaulun kaikkine siihen kuuluvine eleineen: ”Soihdut sammuu, kaikki väki nukkuu... tip-tap-tap...”, koska jos emme jouluna tule lapsenmielisiksi, emme ole ymmärtäneet mitään juhlan merkityksestä. Voitte olla rauhassa, en ole vielä unohtanut Sibeliusa enkä Topeliusta kotiutuessani kotimaahani ja senioriluostariini.

Tajuun nyt paremmin kuin koskaan ennen, mitä kaikkea pakolainen joutuu työstämään ja kehtämään pyrkiessään kotiutumaan uuteen kotimaahansa. Se ei tietenkään ole pelkästään ilmastonvaihdoksen kokemus. Alankomaiden lämpötila eroaa Suomen lämpötilasta mukavat 10 astetta. Viikko sitten saimme ensimmäisen kerran yöpakkaset. Ihmisten kasvot näyttivät hiukan huolestuneilta; autoilijat alkoivat vaivalloisesti raaputtaa jäätä pois ikkunoista, lapset toivoivat, että kylmyys jatkuisi ja että luisteluloma tulisi pian. Mutta on toisia muutoksia, kielellisiä, kulttuurisia ja uskonnollisia, joiden kanssa on tultava toimeen. Niissä on mukavia yllätyksiäkin, kuten esimerkiksi uusia pastoraalisia aloitteita.

Paljasjalkaisena Amsterdamissa syntyneenä kaupunkilaisena asun nyt Brabantin maaseudulla, maani suurten jokien alapuolella. Asuminen siellä on miellyttävää. Ympäristössä on paljon pikkukaupunkeja ja kyliä, metsiä ja viljelymaita, lehmä ja lampaita. Nykyisin on myös paljon teollisuutta ja kasvihuoneita, joissa työskentelee paljon ulkomaalaisia, erityisesti puolalaisia. Keskiajan lopulla maalarit Hieronymus Bosch ja Pieter Bruegel kuvasivat Brabantin maisemaa ja maalaiselämää luontevasti ja elävästi. Myöhemmin, kun tavallinen kansa köyhyyti alueen teollistumisen vuoksi, Vincent van Gogh tuli kuuluisaksi maalauksellaan perunaa syövästä köyhästä perheestä. Brabantilaisten temperamentti eroaa paljon muista hollantilaisista. He eivät ole niin muodollisia ja jäykkiä. He eivät juo generiä vaan olutta. Heillä on yhä toimivia kiltoja ja riemukkaita karnevaaleja. Kylien ja kaupunkien keskuksissa on iso kirkko, joka on asukkaiden yleisyys. Kellojen soitto kuuluu kauas ja muistuttaa kansaa ajan oikeasta käytöstä ja rukouksen tärkeydestä. Maalla on pieniä kappeleita, joissa Marian patsaan edessä

Kuva Jarno Tarkoma

on aina palamassa kynttilöitä ja maljakkossa tuoreita kukkia.

Brabantin lääni on aina ollut katolinen, kun taas reformaatioaikana Pohjois-Alankomaat, niin sanotut 7 läänää, muuttivat itsenäiseksi Hollannin valtioksi ja tuli protestanttiseksi. Alankomaalaiset eivät ole, kuten yleensä ajatellaan, pääasiassa protestantteja ja vain pienenä vähemmistönä katolilaisia. Nimenomaan Etelä-Alankomaat ovat aina olleet katolista aluetta. Siellä uskonelämä kukoisti ja syveni erityisesti 1800-luvulta lähtien niiden veljes- ja sisarkuntien toiminnan

kautta, jotka joutuivat pakenemaan Limburgiin ja Brabantiin Saksasta ja Ranskasta näiden valtioiden katolisen kirkon vastaisen politiikan tähden. Niiden innoittamana myös useat kirkkoherrat perustivat omia sisar- ja veljeskuntia, jotka omistautuivat sairaala-, koulu- tai lähetystyöhön. Siksi kaikkialla maailmassa on ollut katolisia lähetystyöntekijöitä Alankomaista.

Monien vuosien jälkeen palattuani kotimaahan ajattelin alussa, että kaikki olisi suurimmaksi osaksi vielä samanlainen kuin lähtiessäni. Mutta havaitsin

pian paljon muutoksia sekä ihmisten, jopa läheisten, ajattelu- ja elämäntavassa että yhteiskunnan olemuksessa, ihmisuhteissa ja suhtautumisessa Jumalaan ja kirkkoon. On syntynyt paljon uusia haasteita, elämän mahdollisuuksia ja pastoraalisia ongelmia, samanlaisia kuin nykyisin yleensä Suomessa, kuten kasva- ja maallistuminen ja siihen liittyvä vieraantuminen kirkosta ja sen yhteisöelämästä. Tässä suhteessa katolinen kirkko Pohjoismaissa on kuitenkin ikään kuin virkistävä keidas Länsi-Euroopassa. Kun täällä puhun katolisen kirkon uskonnollisesta ja kirkollisesta tilanteesta Suomessa ja kerron pappien ja sisarten lukumäärästä, kuulijat tulevat kateellisiksi. Mutta kuinka pitkään tämä suotuista kehitys vielä kestää? Toivottavasti kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen kasvavasta ekumeenisesta yhteistyöstä löytyy sopiva lääke, joka elvyttää ja syventää tulevaisuudessa uskonnollista elämää Suomessakin. Minusta tuntuu, että meillä on paavi Franciscuksessa luotettava opas, joka näyttää meille tien, kuinka pystymme seuramaan Kristusta ja rakentamaan hänen kanssaan nyky maailmassa Jumalan valtakunnan rauhaa ja hyvinvointia kaikille ihmisille ja kansoille. Paavin tavoite on tehdä kirkosta Jumalan asunto, jossa on tilaa kaikille ihmisille, etenkin maailman köyhille, ja jossa kaikki kirkon jäsenet työskentelevät yksimielisesti ja vilpittömästi mielin yhdessä Jumalan kunniaksi ja toistensa hyväksi Vapahtajan sanan mukaan: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähimmäisistä veljistäni, sen olette tehneet minulle (Matt. 25:40).

Paljon terveisiä ja toivottavasti joskus näemme jälleen, isä Frans Voss SCJ

Rakkaat ystävät,

toivotamme teille kaikille joulun rauhaa ja onnellista uutta, armon vuotta 2017, veli Charlesin ajatusten kera:

”Tehkäämme kuten evankeliumissa mainitut tietäjät: etsikäämme Jeesusta.

On olemassa kaksi tapaa etsiä häntä:

etsiä häntä kun ei vielä tunne häntä, tai etsiä hänen tahtoaan, kun tuntee hänet.

Jeesus vetää puoleensa kaikkia ihmisiä armollaan, sillä hän rakastaa kaikkia ihmisiä, hän tahtoo kaikkien pelastuvan, hän on kuollut kaikkien puolesta, hän tahtoo, että evankeliumin ilosanomaa julistetaan kaikille luoduille.

Usein tämä armo säteilee ihmisydämessä kuin tähti yössä: seuratkäämme tätä Jumalan armon tähteä.

Se vie meidät Betlehemin seimen luo, se vie meidät keskelle tämän päivän maailmaa.

Me saamme kertoa ilosanoman: Kristus syntyy! Kiittäkää!”

Jeesuksen pikkusisaret Tampereelta

